

Ontwerprapport "Zonder grenzen"

Charlotte Kalweit

**Onwerprapport
"Zonder grenzen"**

Geschreven door:
Charlotte Kalweit

Ontwerprapport
“Zonder grenzen”

Datum: 08-11-2012

Architectuur mentor:
Robert Nottrot

Bouwtechniek mentor:
Jan van de Voort

Onderzoeks mentor:
Bernard Olsthoorn

“Het land is leeg maar het hoofd zit vol..”

Inleiding

Het ontwerp dat ik ga maken is een grensemplacement bestaande uit gebouwen, infrastructuur en landschap rondom. Om de grens weer levendiger te maken zal het huidige programma van de grensovergang niet voldoende zijn. Om de grens te markeren denk ik aan een landmark. Een extra programma onderdeel zoals een museum, congresruimte of uitkijktoren zal het grensgebied aantrekkelijker kunnen maken. De rest van het programma zal voor een groot gedeelte moeten blijken uit de resultaten van mijn onderzoek. Er zal onderzoek gedaan moeten worden naar het PvE. Het programma bevat in ieder geval een nieuwe invulling van de grensovergang met daaraan gekoppeld de infrastructuur en het landschap.

De huidige grensovergang bestaat uit:

- Douanepost (aan Duitse zijde)
- Restaurants aan beide zijden
- Ruimte voor inklaring (aan Duitse zijde)
- Wasgelegenheid voor vrachtwagen chauffeurs
- Het gebied eromheen bevat:
 - Parkeerplaatsen voor vrachtwagens, convoi exceptional, personenwagens
 - Picknick plaatsen

Ontwerpvoorstel

- Verlichting

– Snelweg

– Viaduct

Locatie

De locatie van de ontwerpopdracht is de grensovergang van de snelweg A67 in Venlo naar de 40 Duisburg. Op de kaart hiernaast is deze locatie aangegeven met rood. Op deze locatie bevindt zich aan de zuidzijde van de snelweg de Duitse grenspost waarin de douane, een restaurant en sanitair is gevestigd. Aan beide zijden van de grens bevinden zich parkeerplaatsen voor vrachtwagens en personenwagens. Op zondag vormt zich voor vrachtwagens een groot parkeerprobleem vanwege het vervoersverbod in Duitsland. Er staan dan enorme rijen vrachtwagens op de vluchtstrook richting Duitsland. Net voor de grensovergang in Duitsland ligt een viaduct over de snelweg. Dit viaduct leidt naar de kleine grensovergang. (In groen aangegeven). Op deze grensovergang bevinden zich aan de Nederlandse zijde een bloemenwinkel, kleine supermarkt en viswinkel. Vele Duitsers komen hiernaartoe voor de goedkope koffie, planten en vis. Na de aankoop keert het merendeel om zonder de stad Venlo zelf te bezoeken.

1

Verkenning

analyse ontwerplocatie | functioneren | analyse omgeving | analyse landschap

Locatie

Ligging

Het grensemplacement Venlose Heide en Niederdorf ligt aan de A67 op de grens tussen Duitsland en Nederland. Het is een goede strategische ligging ten opzicht van het Ruhrgebied en de Haven Rotterdam. De kunstmatige grens ligt op kanonskogelafstand van de rivier de Maas. Het grensemplacement ligt aan Nederlandse zijde tegen de stad Venlo aan en aan Duitse zijde bij de dorpen Niederdorf en Herongen. De twee emplacementen zijn niet met elkaar verbonden. Om toch naar de andere kant te komen ontstaan er onveilige situaties onder het viaduct en langs de vangrail.

Geschiedenis

De Nederlandse provincie Limburg heeft de minst vanzelfsprekende grenzen van alle andere Nederlandse provincies. Het oude hertogdom Limburg, dat deel uitmaakte van de Bourgondische Nederlanden, ligt grotendeels in de huidige provincie Luik. De Belgische en Nederlandse provincie Limburg werden pas in 1815 een geografische eenheid. Tot de Franse Revolutie was er in dit gebied geen politieke eenheid te bespeuren. Na de revolutie kwamen er overzichtelijke departementen. Sindsdien behoorde de provincie nog een aantal keren tot verschillende landen waardoor sommige bewoners binnen 40 jaar tijd wel 5 verschillende nationaliteiten kregen aangepast. Door de veranderingen was er in deze periode geen gezamenlijke identiteit gegroeid en bleef de bevolking in deze gebieden lokaal georiënteerd. Dwars door Limburg zijn tegenwoordig nog

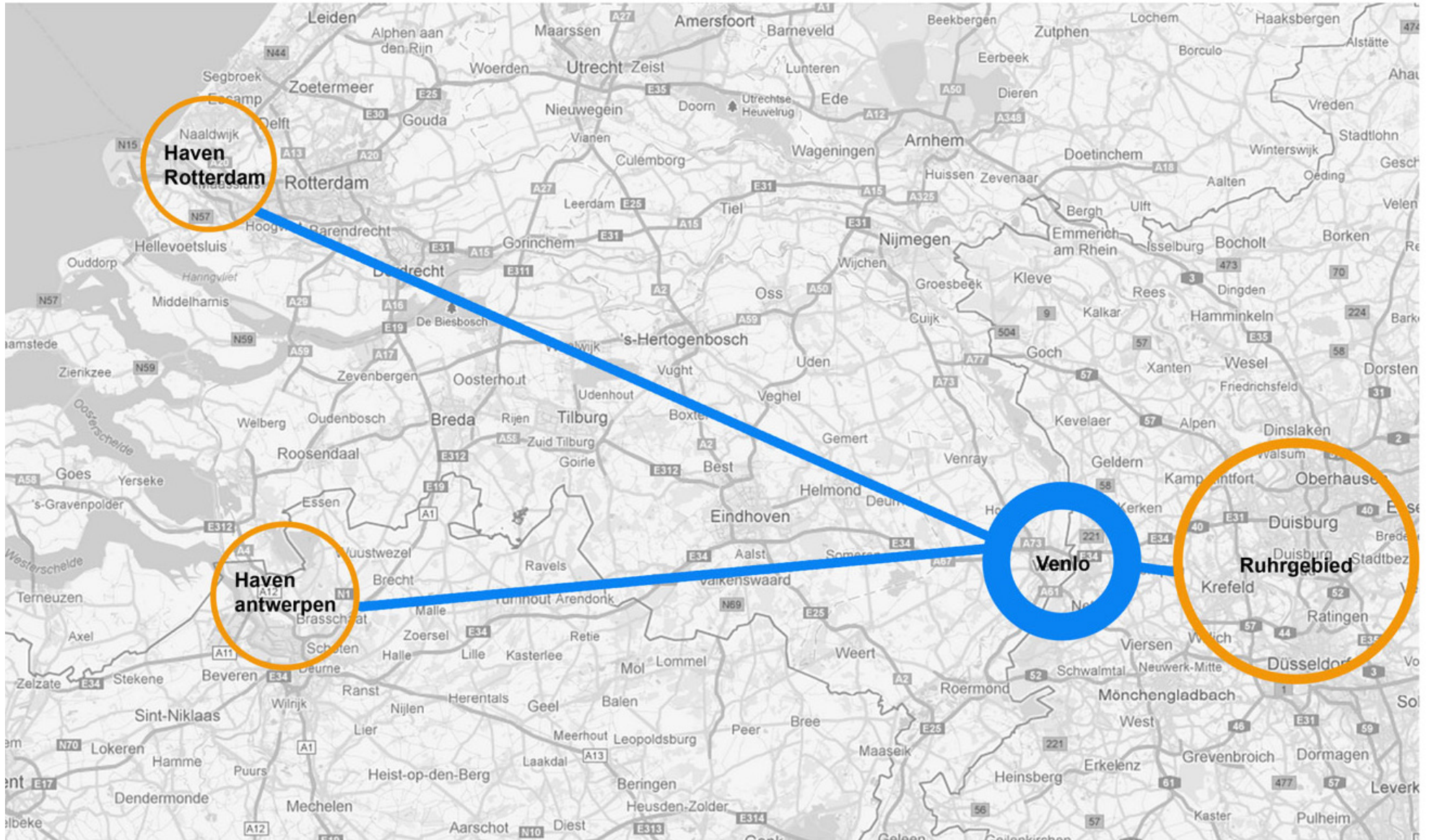
grensstenen en palen te vinden uit de tijd toen er nog geen politieke eenheid was. Uiteindelijk werd in 1830 de provincie Limburg in tweeën opgedeeld. Het westelijke deel behoorde België toe met de Maas als natuurlijke grens. De oostgrens van het Nederlandse deel van de provincie Limburg werd in 1815 bepaald bij het Congres van Wenen. Een jaar later werd deze grens definitief vastgelegd in het grensverdrag van Aken. Internationaal werd erkend dat de sterk meanderende Maas niet als sterke oostgrens kon functioneren. Daarom is er een nieuwe grens getekend op kanonskogelafstand ten oosten van de Maas. Tot heden is deze grens de oostgrens van de provincie Limburg. Vanaf halverwege de negentiende eeuw groeide het nationalisme sterk in Nederland waardoor de grenzen steeds professioneler werden bewaakt.

Taalgebruik

Venlo kent een karakteristiek stadsdialect, dat nog wel Limburgs is, maar ook een Oud-Gelderse signatuur heeft. Daarmee vormt het typisch een overgangsdialect tussen de Nederlandse en Duitse taal. Taalkundig wordt dit overgangsgebied aangeduid als het Noord-Limburgse mich-kwartier. Mede door de rijke carnavalstraditie, blijft het Venloos dialect intact. (bron: wikipedia)

Grensovergang Venlo – Duisburg vanaf Nederlands zijde

Beleving

De grens doet kil, verlaten en onverzorgd aan. Enkel aan de welkomstborden, verandering van wegdek en grote parkeerplaatsen herkent men de grensovergang. Uit de gehouden enquête is gebleken dat personen over het algemeen de grens als matig ervaren. De emoties die men wil voelen zoals vrijheid en blijdschap worden niet versterkt met wat men op de huidige grensovergang ziet.

Functioneren

Om de grensovergang Venlo – Duisburg goed te kunnen analyseren is er een filmpje gemaakt vanuit de auto terwijl de grens gepasseerd wordt. Op deze manier analyseer je niet alleen vanuit stilstand de grens maar ook vanaf de snelweg met snelheid. Het filmpje staat op de dvd die is meegeleverd bij dit boek. Daarnaast laat een analysetekening alle elementen zoals bebouwing, faciliteiten en infrastructuur in het landschap zien.

Faciliteiten grensovergang

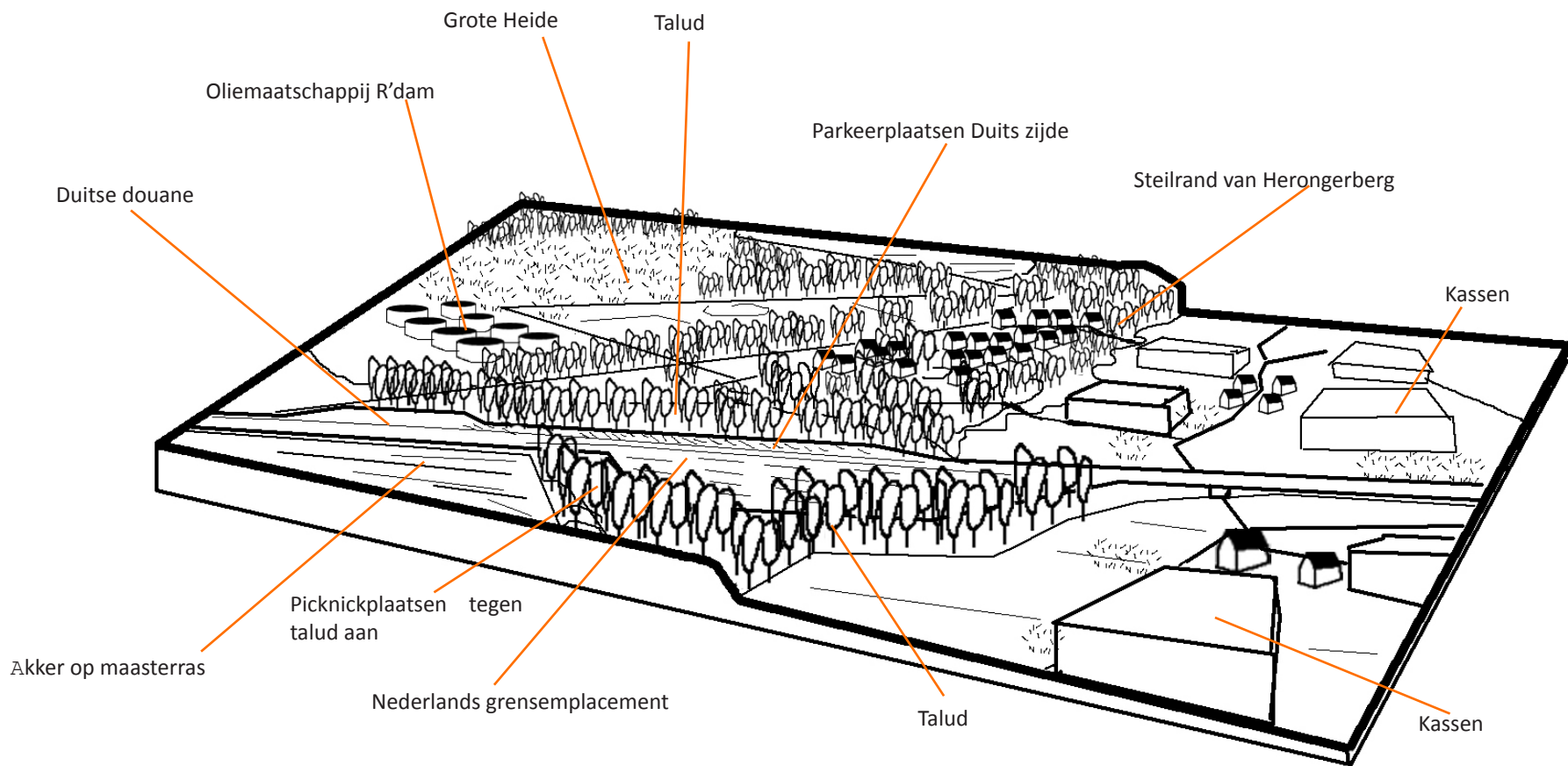
De grensovergang is bestaat uit een Nederlandse en Duitse zijde. De faciliteiten aan ieders kant opereren onafhankelijk van elkaar. Er bestaat in dat opzicht geen samenwerking tussen de twee landen. Wel wordt er samengewerkt op het gebied van beveiliging en douane.

Het Nederlandse grensemplacement 'Venlose Heide' is in 2011 volledig gerenoveerd. Het parkeerterrein is opnieuw aangelegd en bestaat uit 3000 m² voor convoi exceptional, 108 parkeerplaatsen voor vrachtwagens en 77 voor personenauto's. Ook is er goede verlichting aangebracht. Zo is geprobeerd om de rustplaats veiliger te maken. Daarnaast komt er nieuw restaurant met sanitaire voorziening dat de tijdelijke keet moet vervangen. Aan de buitenzijde van de parkeerplaats is ruimte gecreëerd voor picknickplaatsen in het groen. Het grensemplacement oogt een stuk vriendelijker dan het vorige. Maar het blijft simpelweg een parkeerplaats met veel vrachtwagens.

Aan de Duitse zijde staat een hoop vervallen bebouwing. De parkeerplaatsen voor de vrachtwagen zijn verwaarloosd en onveilig. In de oude vervallen douanekantoorjes vindt tegenwoordig inkleding plaats van goederen. Op enkele plaatsen kunnen de vrachtwagenchauffeurs tol (LKW MAUT) betalen voor de Duitse snelweg. De Duitse douane is gehuisvest in het grote grijze kantoor direct aan de snelweg. Verstopt achter dit gebouw bevindt zich een restaurant met sanitair zoals toiletten en douches waar vrachtwagenchauffeurs tegen betaling gebruik van mogen maken. De faciliteiten van dit emplacement zijn zwaar verouderd en onveilig. Het gebied is onduidelijk bewegwijzerd en daardoor levensgevaarlijk voor personenwagens.

Huidige doelgroep

De huidige doelgroep van de rustplaatsen bij de grensovergang in Venlo bestaat uit voornamelijk vrachtwagenchauffeurs. Ook personenwagens kunnen gebruik maken van het grensemplacement maar door de onveilige infrastructuur (aan de Duitse zijde) en kille sfeer wordt dit bijna niet gedaan.

verlichting

beplanting

verkeersborden

douane

beplanting

snelweg

snelweg

Problemen

Doordat het grensemplacement aan de Nederlandse zijde net is vernieuwd, zijn de praktische problemen vooral aan de Duitse zijde te vinden.

Filevorming door vrachtwagens

Een groot probleem aan de grensovergang is filevorming van vrachtwagens op zondagen. Alleen convoi exceptional mogen op zondag door Duitsland rijden. De vrachtwagens die niet naar binnen mogen moeten op de parkeerplaatsen aan de grens wachten tot de maandag. Omdat er een tekort is aan parkeerplaatsen wordt er op de vluchtstrook geparkeerd. Dit zorgt voor onveilige situaties.

Verloederde uitstraling

Veel van de grensgebouwen aan de Duitse zijde van de grensovergang zijn verwaarloosd. De grensovergang krijgt hierdoor een verloederde, onfrisse uitstraling.

Onduidelijke bewegwijzering en routing

Doordat er aan de Duitse zijde geen aparte routes voor vrachtwagens en personenwagens zijn gemaakt ontstaat er onduidelijkheid waar men mag parkeren en rijden met een personenwagen. Alles rijdt kriskras door elkaar heen. Het restaurant is verstopt achter andere bebouwing en niet goed

aangegeven.

Kapot wegdek

Het wegdek aan de Duitse zijde zit vol met gaten en scheuren. Levensgevaarlijk wanneer men hier perongeluk doorheen rijdt of loopt.

Onveilig

Het grensemplacement aan de Duitse zijde zou beter verlicht moeten worden. In combinatie met de bovengenoemde problemen ontstaat een situatie waar mensen zich niet veilig bij voelen.

Chaos

Te veel borden, tekens, lichtmasten, matrixborden etc. zorgt voor verwarring en een chaotische sfeer aan de grensovergang waar men toch al vaak gespannen is.

Huidige parkeerplaatsen Nederlands grensemplacement

Picknickplaatsen Nederlands grensemplacement

Vervallen parkeerplaatsen Duits grensplacement

Tol afhandeling Duits grensplacement

Omgeving

De omgeving

Venlo

Venlo is een van de oudste steden van Nederland. In de middeleeuwen was deze stad net zo belangrijk als Nijmegen of Keulen. Venlo is van oudsher een handels-, transport- en industriestad. De stad is het centrum voor de wijde omgeving alsmede koopcentrum voor het naburige Duitse Ruhrgebied. Venlo is gelegen aan een bocht in de Maas en heeft een historisch centrum, al heeft de Tweede Wereldoorlog erg veel schade aangericht. Het ligt op fietsafstand van de grensovergang aan de A67.

Grote en kleine grensovergangen

Naast de grote grensovergangen op de snelwegen kent Venlo een aantal kleine grensovergangen. Een daarvan ligt in het plangebied. Dit is de grensweg vanuit Herongen naar Venlo en kruist door middel van een viaduct de snelweg A67. Op de grensovergang zijn een aantal winkels gelegen waar Duitsers hun inkopen komen doen. Er worden vooral producten verkocht die in Duitsland duurder zijn.

Groote Heide

Bij de Venlonaren wordt dit geliefde wandelgebied ook wel “het vliegveld” genoemd. Het natuurgebied grenst aan de grens met Duitsland. Aan Nederlandse zijde is het vooral heidegebied en aan de Duitse zijde een dicht

Venlose stadhuis

bos. In de Tweede Wereldoorlog werd dit gebied gebruikt als vliegveld, genaamd "Fliegerhorst", en had 3 startbanen en circa 100 verspreid liggende hangars, verscholen tussen de bomen. Tegenwoordig wordt het gebruikt als zweefvliegveld en wandel/natuurgebied.

Niederdorf, Herongen

Herongen is een klein dorpje gelegen op een heuvel dichtbij de grensovergang. Het dorp is omgeven door een natuurgebied en akkers. Het behoort tot de gemeente Straelen. Deze gemeente behoort tot één van de kleine voorgemeenten van het Ruhrgebied.

Ruhrgebied

Het Ruhrgebied is een sterk geïndustrialiseerde regio in de Duitse deelstaat Nordrhein-Westfalen. Het gebied bestaat uit samengegroeide steden waarvan Duisburg, Dortmund, Essen en Bochum de grootste zijn. Door het gebied loopt de Rijn, een belangrijke transportroute voor de regio. Bij het Ruhrgebied denken de meeste mensen aan zware industrie en steenkool. De afgelopen jaren heeft de regio echter een grote gedaantewisseling ondergaan en is deze veranderd van een grijs industriegebied tot een moderne en hippe cultuurmetropool.

Om van het grauwe imago af te komen zijn er Landschapsparken aangelegd. Dit zijn de groene zones in de regio, die door dichte bebouwing wordt

Kerk Herongen

Foto uit 1961, supermarkt zwei gebrueder von Venlo

gedomineerd. Het geeft de bewoners van het Ruhrgebied de mogelijkheid om de stad te ontvluchten en in een groene naturomgeving te recreëren. De parken worden echter ook aangelegd om het imago van de regio te verbeteren. Met een groen, positief imago trek je als regio namelijk eerder nieuwe bedrijven aan dan met een grau, negatief imago.

Image-building wordt door het Ruhrgebied ook toegepast op oude industriegebouwen. Zij hebben een nieuwe functie gekregen en doen nu dienst als museum, hallencomplex voor manifestaties of feesten, of ze worden omgebouwd tot appartementencomplex. (Bron: Duitslandweb)

Bedrijven en ontwikkelingen in de omgeving

Venlo, handelsstad

Venlo is een logistiek knooppunt. Het heeft een strategische ligging aan de grens, snelwegen (A67 en A73 in Nederland en A61 en A40 in Duitsland), spoor en Maas. De vervoersbranche in Venlo is in de twintigste eeuw sterk gegroeid. De grensovergangen worden veel gebruikt en vormen de poort van het Ruhrgebied naar de Rotterdamse haven. De grootste bedrijven-terreinen zijn gelegen in stadsdeel Blerick aan de snelwegen A73 en A67. Hier ligt ook de grote groente- en fruitveiling ZON. De Maas is enige tijd in mindere mate gebruikt als vervoersader, maar sinds de bouw van de barge-terminal is het vervoer over de Maas voor Venlo weer in opkomst.

Een aantal cijfers op een rijtje: (bron: www.freshparkvenlo.nl)

- 50% van het totale vrachtverkeer tussen Nederland en Duitsland
- 70% van het totale railvervoer van Nederland naar Duitsland
- 58% van het totale railvervoer van Duitsland naar Nederland
- 75% van het totale containervervoer van Nederland naar Duitsland
- passeren per etmaal 21.000 vrachtwagens de grens in Venlo
- passeren jaarlijks 11 miljoen ton goederen per trein
- worden jaarlijks 80.000 containers afgehandeld door ECT

Venlo, winkels

De detailhandel in de binnenstad van Venlo leeft voor een groot deel van de Duitse bezoeker. Op de Duitse feestdagen, wanneer in Duitsland de winkels verplicht gesloten zijn stroomt Venlo vol met Duitsers die hun inkopen willen doen in de stad. Er zijn speciale winkels waar enkel alleen Duitsers komen. Hier wordt men eerst in het Duits aangesproken. Vooral kaas, Duitse(!) koffie en sigaretten zijn geliefd bij de Duitse bezoekers. De gemiddelde Venlonaar ergert zich aan de grote drukte tijdens weekeinden en de Duitse feestdagen. De winkeliers zijn blij met de Duitse bezoekers.

Gezamenlijke Land en Tuinbouw

Zuid-Oost Nederland vormt samen met Nordrhein-Westfalen het grootste aaneengesloten land en tuinbouwgebied van West-Europa. Direct aan de

Veilinggebouw Rhein – Maas

Innovatoren Floriade

grensovergang aan Nederlandse zijde staan tientallen kassen. Het samenvoegen van de veilingen in Lüllingen en Herongen vormt een belangrijke stap naar integratie. Veiling Rhein-Maas is een joint venture van Landgard Herongen, FloraHolland Venlo en Landgard Lüllingen. Het ligt 1000 meter van het grensemplacement aan Duitse zijde. Veiling Rhein-Maas brengt hiermee de Duitse en Nederlandse leidende coöperaties in sierteelt bij elkaar. Beide regio's zitten op hetzelfde spoor en groeien langzaam naar elkaar toe. Contacten over en weer zijn er volop en die zullen steeds inniger worden. (Bron: infokrant landbouw)

Klavertje vier

Klavertje vier is de naam van een groot agro-logistiek centrum bij Venlo. Het ligt tussen Blerick, Horst en Sevenum in en wordt doorsneden door twee rijkswegen: de A67 en de A73. Het hele plangebied is ruim 2400 hectare groot. Daarvan heeft ruim de helft de bestemming natuur gekregen, de rest wordt ingericht voor kassengebieden en tradeports. (bron: Website natuurlijk Venlo)

Floriade 2012

In 2012 wordt direct grenzend aan het Fresh Park Venlo terrein in het klavertje vier gebied de Floriade georganiseerd. Deze wereldtuinbouwtenoonstelling heeft een vliegwieleffect op het toch al innovatieve karakter van de regio.

Ondernemers, onderzoeksinstituten, onderwijsinstellingen en overheden hebben de handen ineengeslagen in een samenwerking die grenzeloze verbindingen legt op het gebied van landbouw, voeding, voedingsmiddelen, vers en logistiek. Fresh Park Venlo vervult met haar deelname aan deze initiatieven een belangrijke rol in de groei van de regionale en landelijke economie en ziet het als belangrijke taak om de vers ondernemers op haar terrein mee te laten groeien. Belangrijk is de profilering van deze omvangrijke tentoonstelling. De Floriade vormt een wereldpodium voor de toekomstige gebiedsontwikkeling van de regio Venlo. Als eerste regio ter wereld hanteert de regio voor de gebiedsontwikkeling de principes en doelstelling van het Cradle to Cradle design-concept. Duurzaamheid speelt hierbij een belangrijkste rol. (Bron: Website Floriade)

Kühne zuurkoolfabriek

De fabriek van Kühne ligt middenin het Duitse dorp Herungen. Tijdens en net na de oogstperiode ruikt het hele dorp naar zuurkool. Een groot deel van de inwoners van Herungen werkt in deze fabriek.

Drugs

Het Nederlandse gedoogbeleid van softdrugs trekt Duitsers aan om in Nederland hasj en weed te kopen. Om overlast tegen te gaan in de binnenstad is er aan de grens een grote coffeeshop voor in de plaats gekomen.

Groene oude mijn, Zollverein

Bordje Agro fietsroute nabij grensovergang

Visie imago

De regio Venlo is een innoverende regio op het gebied van land- en tuinbouw. De stad is in 2002 gekozen tot groenste stad van Nederland en in 2003 tot groenste stad van Europa. Bovendien wordt de Floriade van 2012 hier georganiseerd. Duurzaamheid speelt een grote rol bij het imago van dit gebied. De regio Venlo is duidelijk actief bezig om een groen imago op te bouwen. Daarnaast wil de gemeente Venlo, Venlo als toeristische gemeente een impuls geven. Om dit te bereiken wil zij de samenwerking tussen overheden, bedrijfsleven, toeristische organisaties en promotieorganisaties binnen de regio Maasduinen-Venlo bevorderen. (Bron:gemeente Venlo)

Ook het Ruhrgebied is druk bezig om van haar grauwe imago af te komen en zichzelf neer te zetten als cultuurhistorisch interessant gebied met aandacht voor duurzaamheid en groen. Door het aanleggen van Landschapsparken wil de regio voorkomen dat bewoners naar de buitengebieden trekken. Het geeft de bewoners van het Ruhrgebied de mogelijkheid om de stad te ontvluchten en in een groene naturomgeving te recreëren.

Wijds Duits landschap achter Nederlands grensovernameent

Landschap

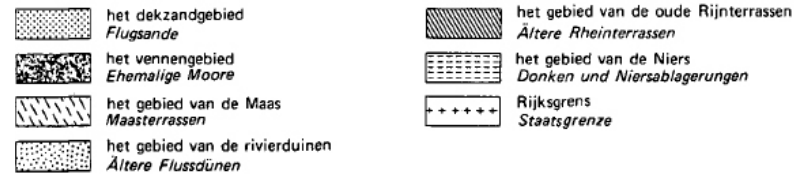
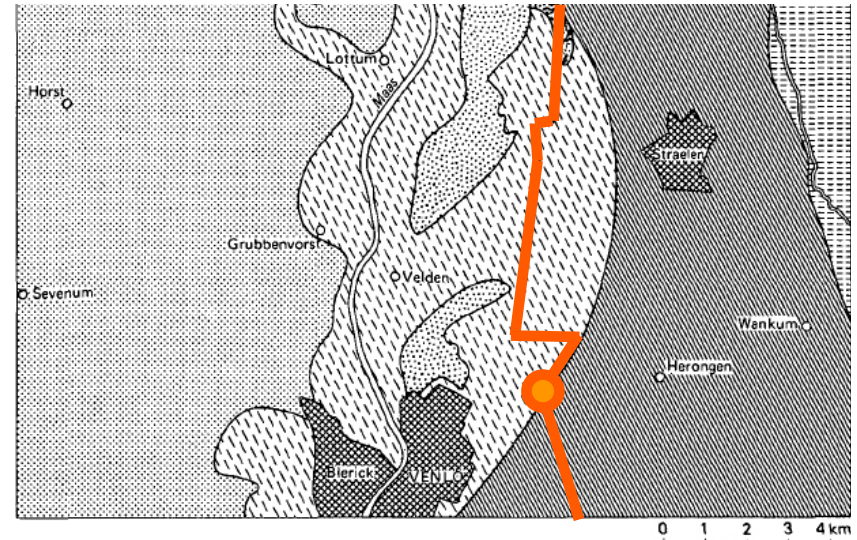
Steilrand

Wanneer men op het grensemplacement staat of met de auto passeert, lijkt de overgang in een vlak landschap te liggen. Maar wanneer men vanaf een afstand naar het gebied kijkt zijn er grote hoogteverschillen in het landschap zichtbaar. Het hoogteverschil in het oosten van Venlo (de steilrand) is in feite een voormalige rivieroever, in ver vervlogen tijden het stroomgebied van Rijn en Maas samen. Dat verklaart ook de veelkleurigheid van het grind en de aanwezigheid van dikke pakketten zand en klei, die voor veel industriële ontwikkelingen in de regio heeft gezorgd. De steilrand wordt doorkruist door de grensovergang aan de A67. De steilrand is hier helemaal uitgegraven zodat de snelweg en het grensemplacement op een hoogte liggen. Vanaf de snelweg is de steilrand nauwelijks zichtbaar of voelbaar. De steilrand is een grens op zich in het landschap. In het concept wil ik deze grens weer kenbaar maken.

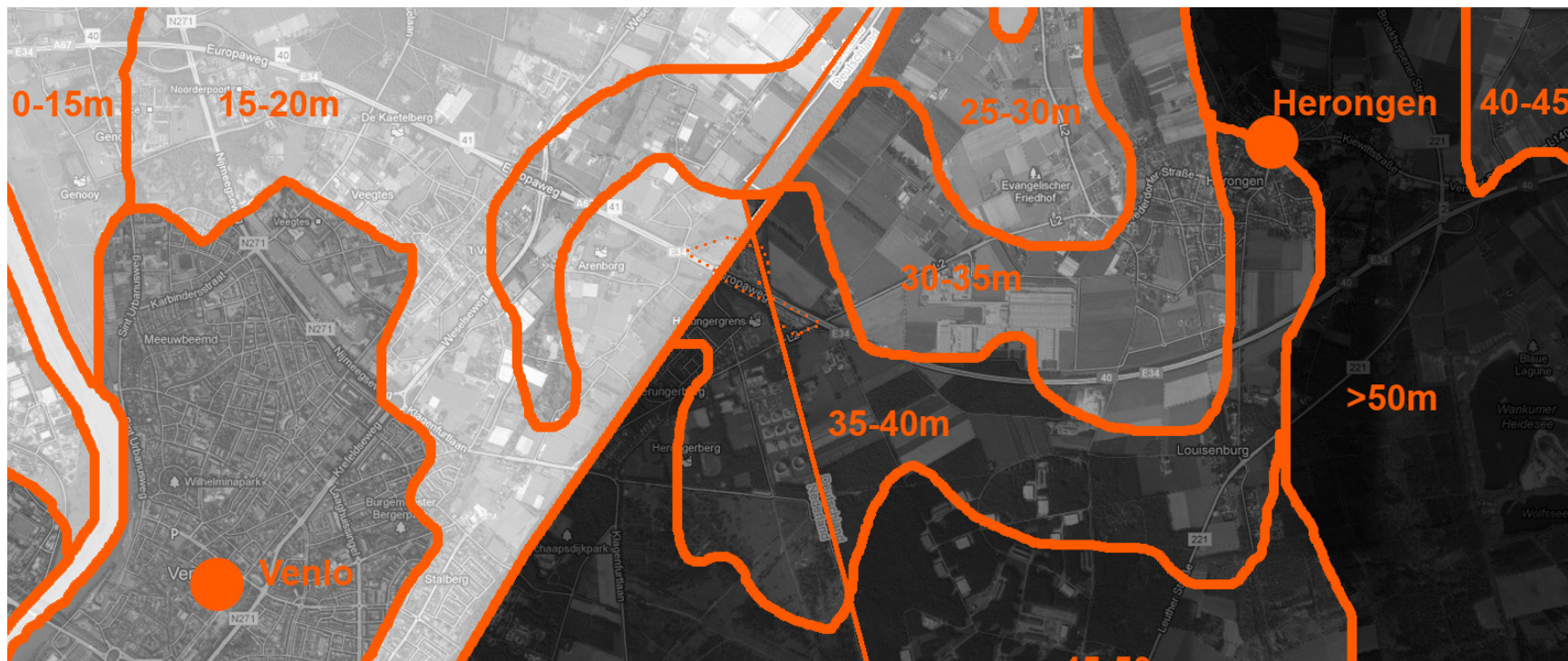
Gelaagdheid

Om het landschap beter te begrijpen heb ik de gelaagdheid van het landschap onderzocht. Het landschap kan worden beschouwd als een stapeling van ontwerplagen die in de tijd over elkaar heen zijn komen te liggen. Ik maak daarbij onderscheid in de natuurlijke laag, culturele laag en de stedelijke laag.

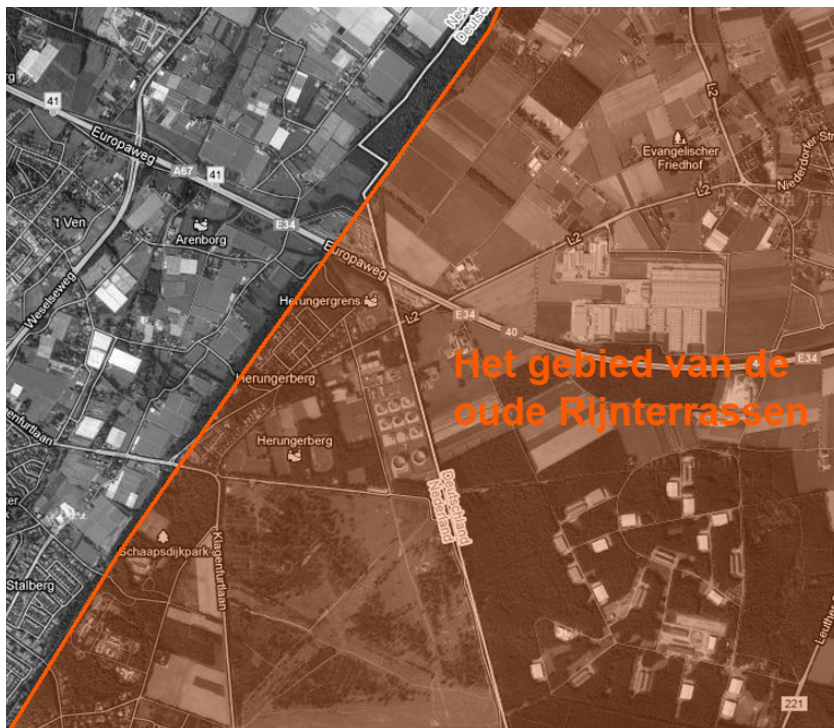
In de afbeeldingen is duidelijk de ontwikkeling van het landschap te zien.

Terrassenlandschap snijdt de grensovergang Venlo – Duisburg

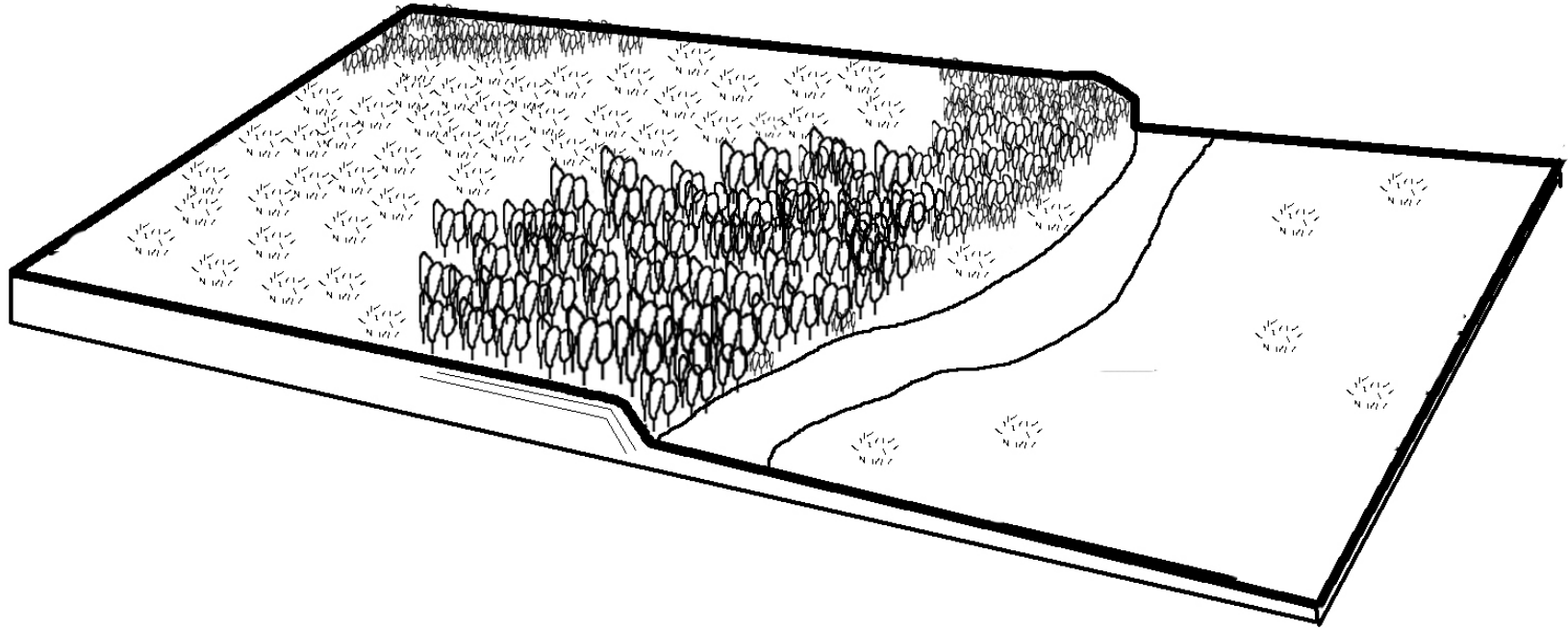
Hoogtes, terrassenlandschap

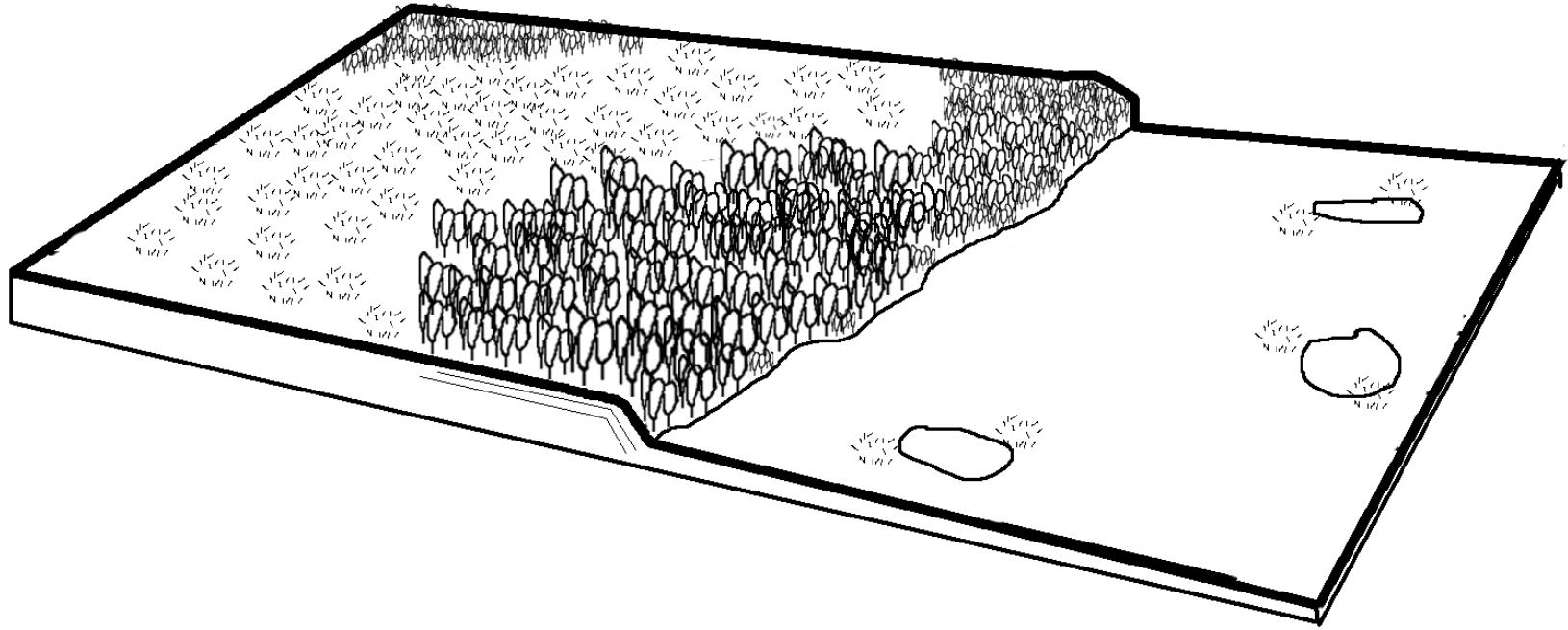
Natuurlijke grens door terrassenlandschap

Afb 1 en 2, Natuurlijke laag: De maas snijdt het landschap in en zo ontstaat de steilrand die op sommige plekken wel 20 m omhoog gaat. Op de steilrand groeien bomen, dit wordt de houtwal genoemd. Achter de steilrand op het hoogteplateau bevindt zich een grote open vlakte. Het heide gebied. Aan de voet van de steilrand bevinden zich de vochtige gronden.

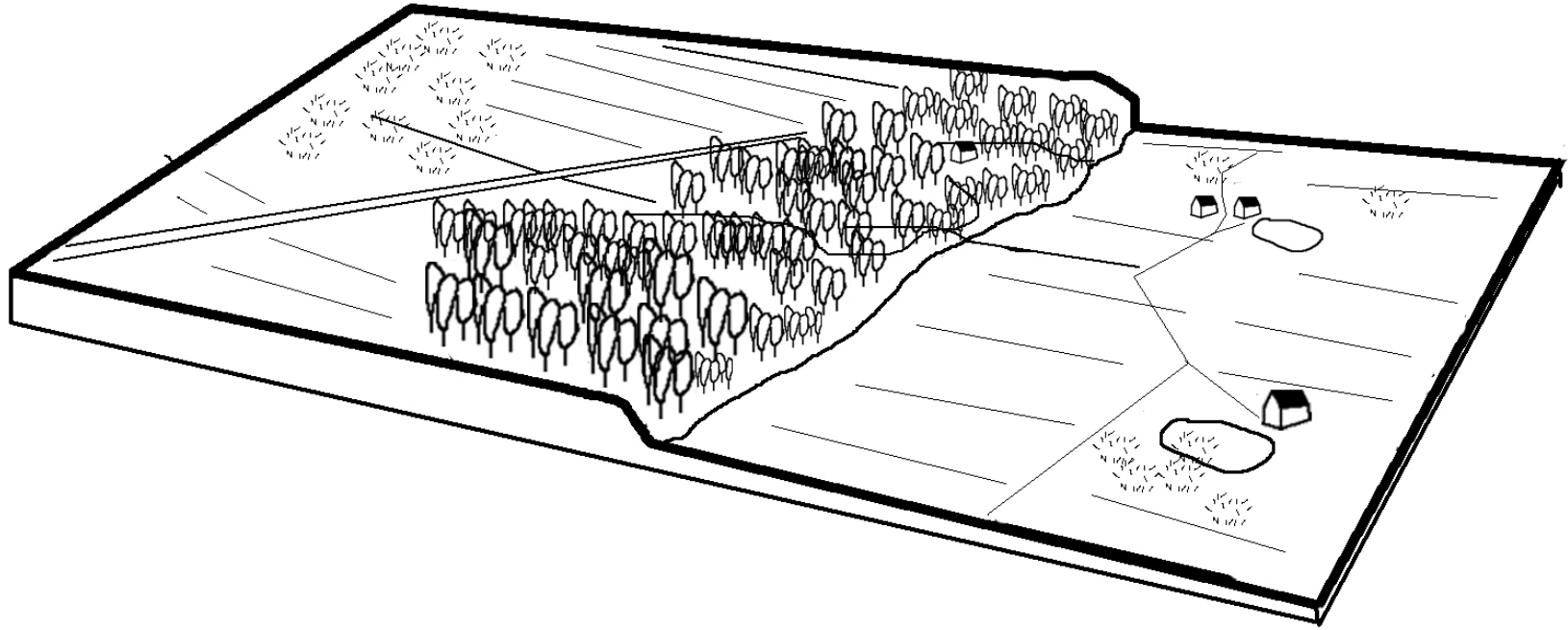
Afb. 3, Culturele laag: Het heide gebied op het plateau wordt ontgonnen en er ontstaan akkers in dit gebied. Aan de voet van de steilrand waar de (klei)grond vochtig is ontwikkelt zich tuinbouw. Afb. 4, Stedelijke laag: Eind jaren '70 is men gaan bouwen bovenop de steilrand (Herongerberg). Er is hier een woonwijk gebouwd in de middel tot dure prijsklasse. Daarvoor zijn er straten aangelegd en zijn er bomen gekapt. Het heidegebied dat in de oorlog als vliegveld werd gebruikt is bestempeld als natuurgebied. Een deel van dit gebied is in gebruik genomen voor ronde opslagtonnen door de Rotterdamse oliemaatschappij. Dwars door de steilrand loopt de A67. Deze snelweg tussen Venlo en Duisburg kruist de grens en op deze plek bevindt zich een groot grensemplacement met parkeerplaatsen en horeca. Onderaan de voet van de steilrand heeft de tuinbouw zich verder ontwikkeld. Er staan nu grote glazen kassen. Het probleem van deze kassen is dat door de grote oppervlakte van de daken de grond niet meer vochtig wordt. Er is in de toekomst grote behoefte aan een nieuwe oplossing voor de waterbeheersing.

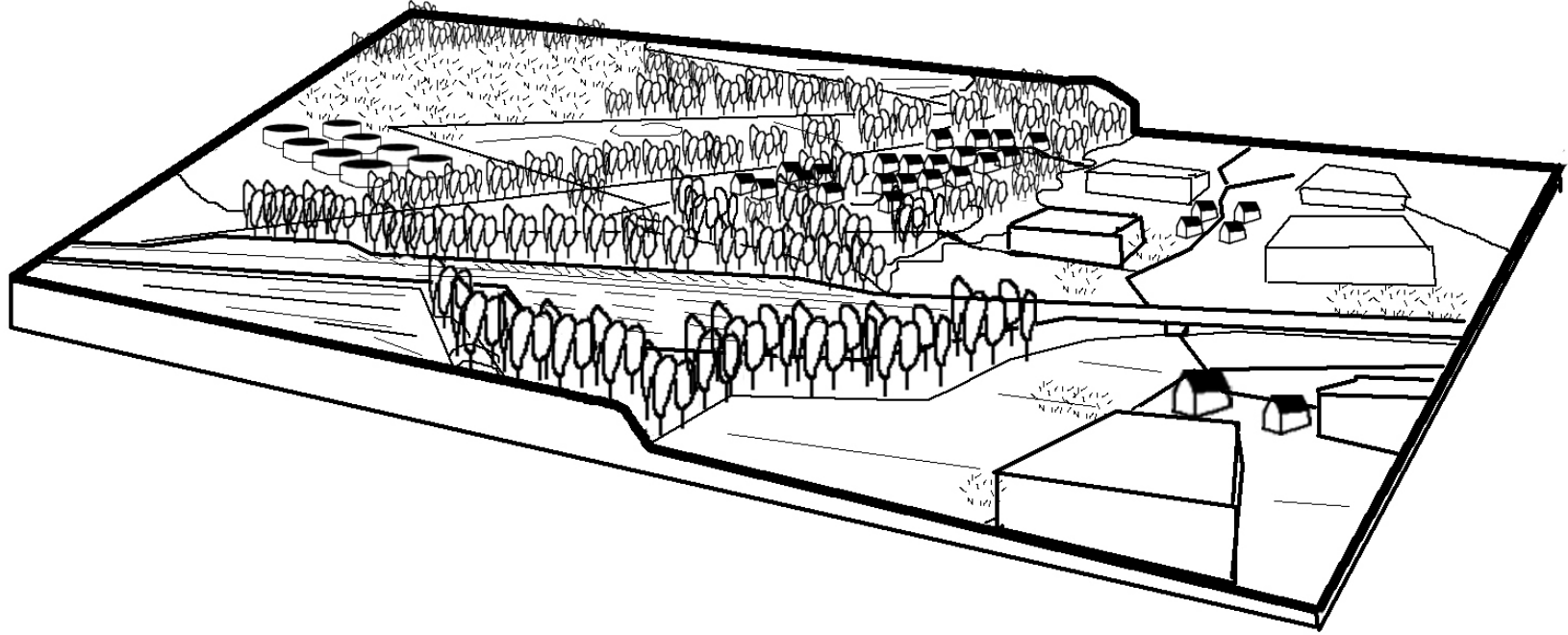
Gelaagdheid landschap, Natuurlijke laag

Gelaagdheid landschap, Natuurlijke laag

Gelaagdheid landschap, Cultureel laag

Gelaagdheid landschap, Stedelijke laag

Landschappelijke invloeden

Verschillende landschappelijke gegevens hebben invloed op het ontwerp:

- De ligging is erg gunstig voor de transportsector. De grensovergang is druk bezocht en heeft veel vrachtwagens te verwerken.
- Aanwezige bebouwing; De bebouwing op het grensemplacement zelf zijn niet van waarde, zelfs vervallen. Aan de voet van de steilrand ligt een kassengebied en bovenop de Herongerberg bevindt zich een woonwijk. Aan de Duitse zijde ligt een enkele boerderij.
- Op en afritten, het viaduct, de tunnel en de snelweg zelf.
- Het hoogteverschil is van invloed op het ontwerp. Het hoogteterras is op de plek van het grensemplacement als een kom uitgegraven. Het hoogteverschil is daardoor niet meer merkbaar.
- Uitzicht vanaf de steilrand en over het akker op het maasterras zijn weggevallen doordat het emplacement uitgegraven is. Men kijkt hier dus in de huidige situatie tegen een talud aan. In de hoek van het Nederlandse gedeelte van het grensemplacement ligt een klein heide gebiedje met bos.
- Door de enorme schaal grote en open parkeerplaatsen is er veel last van wind.

Kwaliteiten locatie

- Afwisselend landschap.
- Kan uitzicht bieden over Nederland én Duitsland.

- Hoogte terras ligt precies op de grens en kan een natuurlijke grens vormen.
- Goede ligging. Dichtbij bewoonde wereld en is een handelsroute.
- Mooie landschapselementen aanwezig.

Conclusie

De grens bij Venlo ligt op kanonskogelafstand van de Maas. Het gebied is altijd een belangrijke handelsstad geweest en nog steeds. Het is een belangrijke doorgang van het Ruhrgebied naar de Rotterdamse haven. Het grensemplacement ligt op een logistiek knooppunt. De grensovergang wordt veelvuldig gebruikt. De regio Venlo heeft een groot aandeel in de land- en tuinbouw in Nederland. Om dit aandeel te vergroten heeft men samenwerking gezocht met bedrijven over de grens. Zo is er al een belangrijk samenwerkingsverband ontstaan tussen een Nederlandse en Duitse veiling dat direct aan de grens aan de Duitse zijde is gebouwd. Het gebied is vooral gericht op land- en tuinbouw. In 2012 wordt in Venlo de wereldtuinbouwtentoonstelling Floriade gehouden. De regio Venlo profileert zich als innoverend, duurzaam en groen. Venlo heeft lange tijd de nominatie voor groenste stad gekregen. Wanneer men de grensovergang passeert krijg je niet het idee dat men met een belangrijke handelsroute te maken heeft. De faciliteiten zijn slecht en het is er over het algemeen onveilig. Niets straalt de toekomstplannen van de regio en samenwerking van de landen uit. Het geweldige landschap rondom het uitgegraven grensemplacement is niet zichtbaar vanaf de grensovergang. Het is een afwisselend landschap met veel hoogteverschillen. Door het landschap te herstellen ontstaat er bijna een natuurlijke grens. De grensovergang bij Venlo heeft veel potentie.

2

Visie duurzaamheid en natuur

ecologische hoofdstructuur | waterberging | koude en warmte opslag in de bodem | urban farming

Duurzaamheid en natuur

De regio rondom de ontwerplocatie wil zich een duurzaam en innovatief imago aanmeten. Daarvoor is het belangrijk dat we deze onderwerpen vanaf het begin inpassen in het ontwerp.

Ecologische hoofdstructuur

Natuurgebieden in Nederland zijn erg versnipperd waardoor de biodiversiteit afneemt. De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) heeft als doel om natuurgebieden te vergroten. Door natuurgebieden te vergroten en te verbinden met hun omgeving, kunnen planten en dieren zich makkelijker verspreiden over meer gebieden. Hierdoor zijn deze gebieden beter bestand tegen negatieve milieu-invloeden. In grotere natuurgebieden kunnen bovendien meer soorten planten en dieren leven. (Bron: Rijksoverheid)

Door de versnippering via wegen, bedrijventerreinen en kasgebieden wordt de natuur in Venlo bedreigd. In de natuurvisie van Venlo wil men het natuurgebied ten noorden van de grensovergang met de natuurgebieden verbinden door de aanleg van een natuurcorridor. Op deze manier kan de biodiversiteit weer groeien.

In het ontwerp kan hierop ingespeeld worden door het ontwerpgebied een deel van de corridor te laten zijn. Door de aanleg van een natuurpark aan de grensovergang en deze te koppelen aan de noordelijk en zuidelijk gelegen

natuurgebieden wordt de biodiversiteit vergroot. Het viaduct aan Duitse zijde kan tevens een wildbrug worden waardoor de natuur over de snelweg heen wordt getild.

Waterberging

De regio Venlo is een kassen gebied. Kasgebieden kampen vaak met wateroverlast en droogte. Het overgang gebied Hoog Laag in Venlo is gevoelig voor wateroverlast. In de jaren 60 en 70 zijn er aanpassingen gedaan in het grondwatersysteem zodat water op het land snel afgevoerd kon worden naar de Maas. Door de ligging op zandgrond zakt het water snel naar beneden, komt terecht in het grondwater en wordt afgevoerd naar de Maas. Het gevolg is dat er nu vooral op hoge zandgronden zoals het grensgebied een watertekort heerst bij de boeren. Dit zal in de toekomst alleen maar erger worden vanwege de klimaatverandering. Er zal steeds minder vaak neerslag vallen maar wanneer dit gebeurd zal het om grote hoeveelheden gaan. Het probleem is dat het water via de grote oppervlakte daken van kassen het water in de riolering terecht komt terwijl men dit kan gebruiken voor de grond. Er ontstaat zo een opstopping in het riool. Wanneer in droge periode het water nodig is, is er niets omdat de zandgronden het water snel afvoeren. Om dit probleem op te lossen moeten er waterbergingen aan worden gelegd dat water in periode van heftige neerslag kan opvangen zodat het riool niet overbelast wordt en tijdens droogte kan dit water weer gebruikt worden.

Waterberging kassengebied

Een ander probleem in grensgebieden is dat er nauwelijks samen wordt gewerkt met het buurland op het gebied van waterregulering. Al het water dat in het grensgebied bij Limburg valt zal terecht komen in de Maas. Omdat ons land dichtbevolkt is wordt ieder plekje, ook dicht aan de rivier, benut voor bebouwing. In landen zoals Duitsland is er geen ruimte tekort, men hoeft niet te bouwen in overloop gebieden. Er wordt hier dus veel minder in het waterschap geïnvesteerd en Nederland met de gevolgen komt te zitten. Samenwerking op het gebied van waterschap is dus erg belangrijk.

Het ontwerpgebied aan de grensovergang kan hierop inspelen door het probleem op te pakken. Door het toepassen van meervoudig ruimte gebruik kan water opgevangen worden via de snelweg en daken van bebouwing. In het park en in de natuur kunnen waterbergingen gecreëerd worden die tevens voor de biodiversiteit en het toerisme aantrekkelijk kunnen zijn.

Koude en warmte opslag systemen in de bodem

Het asfalt van de snelweg wordt in de zomer erg heet. Deze warmte kan opgeslagen worden en gebruikt worden om bijvoorbeeld water in de naastgelegen gebouwen op te warmen. In de winter kan warm water uit de gebouwen de snelweg opwarmen zodat er minder snel spoorvorming in het asfalt ontstaat. Dit systeem is jongstleden getest door Rijkswaterstaat op de N57 Haringvliet.

Urban farming

Het is inmiddels wel bekend dat de regio bekend staat om haar kassen en land/ en tuinbouw industrie. Een idee is om het productie/groei proces te laten zien aan kinderen en volwassenen. Mensen vinden het steeds belangrijker te weten waar producten vandaan komen. De industrie kan het nieuwe programma op de grensovergang gebruiken om hun waar te presenteren en te laten proeven in het naastgelegen restaurant. Er zou zelfs een kleine voorbeeld kas gebouwd kunnen worden. Op deze manier wordt er gewerkt aan het imago van de land- en tuinbouw industrie.

Innovatieve ontwikkelingen op gebied van duurzaamheid en natuur worden enorm gesteund door de regio en overheden. Het groene, innovatieve imago wat beide regio's willen uitstralen past perfect bij deze duurzame ideeën.

Urban farming

3

Programma van eisen

ontwerputgangspunten | programma | doelgroep | PVE

Ontwerpuitgangspunten

In het onderzoek kwamen enkele belangrijke aspecten naar voren die van belang zijn bij het ontwerp van de toekomstige grensovergang:

- Grens als verbinding, samenhang, en de kracht van verscheidenheid
- Aansluiting met omgeving (stad en landschap)
- Identiteit behouden, Laat een stukje geschiedenis zien
- Aangrenzende gebieden van de grensovergang zoals de regio Venlo en het Ruhrgebied willen zich profileren als innovatieve groene regio. Zij doen er momenteel al alles aan om dit imago te bereiken. Daarnaast wil Venlo het toerisme in eigen regio een impuls geven. De grensovergang kan dienen als uithangbord voor het innovatieve karakter wat men wil uitstralen.
- De transportsector is erg groot in dit strategisch gelegen gebied
- De grensovergang ligt op een druk strategisch knooppunt en kan daarom een belangrijke rol spelen.
- De snelweg speelt een belangrijke rol in de ontwerp opgave en moet geïntegreerd worden in de omgeving.
- Er moeten voldoende veilige parkeerplaatsen voor vrachtwagens en personenauto's komen. Het fileprobleem op zondag wat onveilige situaties met zich meebrengt moet daarmee opgelost worden.
- De stad Venlo ligt op fietsafstand van de grensovergang.
- De grensovergang dient als entree functie voor de regio en het land. De eerste indruk van een land of regio is erg belangrijk.

- Toevoeging van een extra programma kan de grens weer opwaarderen.
- Aantrekken van een grotere doelgroep.
- Samenwerking en integratie tussen de buurlanden wordt flink gestimuleerd vanuit lokale bedrijven, de overheid en de EU. Zij delen dezelfde gedachte.
- Uit de enquête is gebleken dat het merendeel van de ondervraagden het gevoel van vrijheid en geen beperkingen erg belangrijk vindt. Hieruit concludeer ik dat de Nederlandse grensovergangen volgens de ondervraagden open moet blijven.
- Het oproepen van de juiste emoties is belangrijk. Emoties als vakantiegevoel en ontspanning, vrijheid, ontdekking en verrassing, veiligheid, trots, ervaring geschiedenis en verwelcoming worden graag ervaren bij het passeren van een toekomstige grensovergang.
- Opdevraagwelkeextra programma men wil toevoegen koos de meerderheid van de ondervraagden voor een park/ wandelroute als extra programma onderdeel. Daarop volgden een winkelcentrum, hotel, uitkijktoren, museum/ expositie en congresruimte. Op de vraag hoe de ideale grensovergang met Nederland eruit zou moeten zien antwoordde het merendeel met verwelcoming van het land. Daarnaast moet het geschiedenis oproepen en trots uitstralen. 95% was het er mee eens dat de grens op een bepaalde manier gemarkeerd moet worden. Een welkomstbord werd het meest gekozen naast een landmark met als voorbeeld een toren en verlichting.

Programma

Landschap

De grensovergang is gesitueerd op de grens van een hoogteterras. Dit terras is door uitgraving bijna niet meer zichtbaar. Het oude hoogteterras kan als natuurlijke grens fungeren. Daarvoor moet het kunstmatig weer worden opgevuld. Het nieuwe ontwerp zal de overgang vormen van laag naar hoog en andersom. Uit het onderzoek is gebleken dat gebruikers het liefst een park of wandelroute als extra programmaonderdeel zien. Dit programma gaat uitstekend samen met het landschappelijke doel en het groene imago wat men wil uitstralen. Het kan aansluiting vinden met het achtergelegen natuurgebied zodat de grens op lokaal niveau wordt betrokken. Tevens is een park of natuurgebied een geweldige metafoor waar ontmoeting van beide landen kan plaats vinden. De natuur kent geen kunstmatige grenzen. Hier kan men elkaar treffen in een gelijke omgeving. Samenhangigheid en samenwerking worden als erg belangrijk gezien en worden flink gestimuleerd vanuit lokale bedrijven, de overheid en de EU. Een ecoduct kan de natuur aan beide zijden van de snelweg aan elkaar koppelen.

Infrastructuur

De snelweg, parkeerplaatsen en viaduct/ecoduct zijn belangrijke elementen van het ontwerp. Door ze in te passen in het landschap en deel te laten nemen in het ontwerp wordt een eenheid gecreëerd. Het viaduct/ecoduct zal een soort welkomstboog zijn van de regio. Door het afremmen van de weggebruiker en

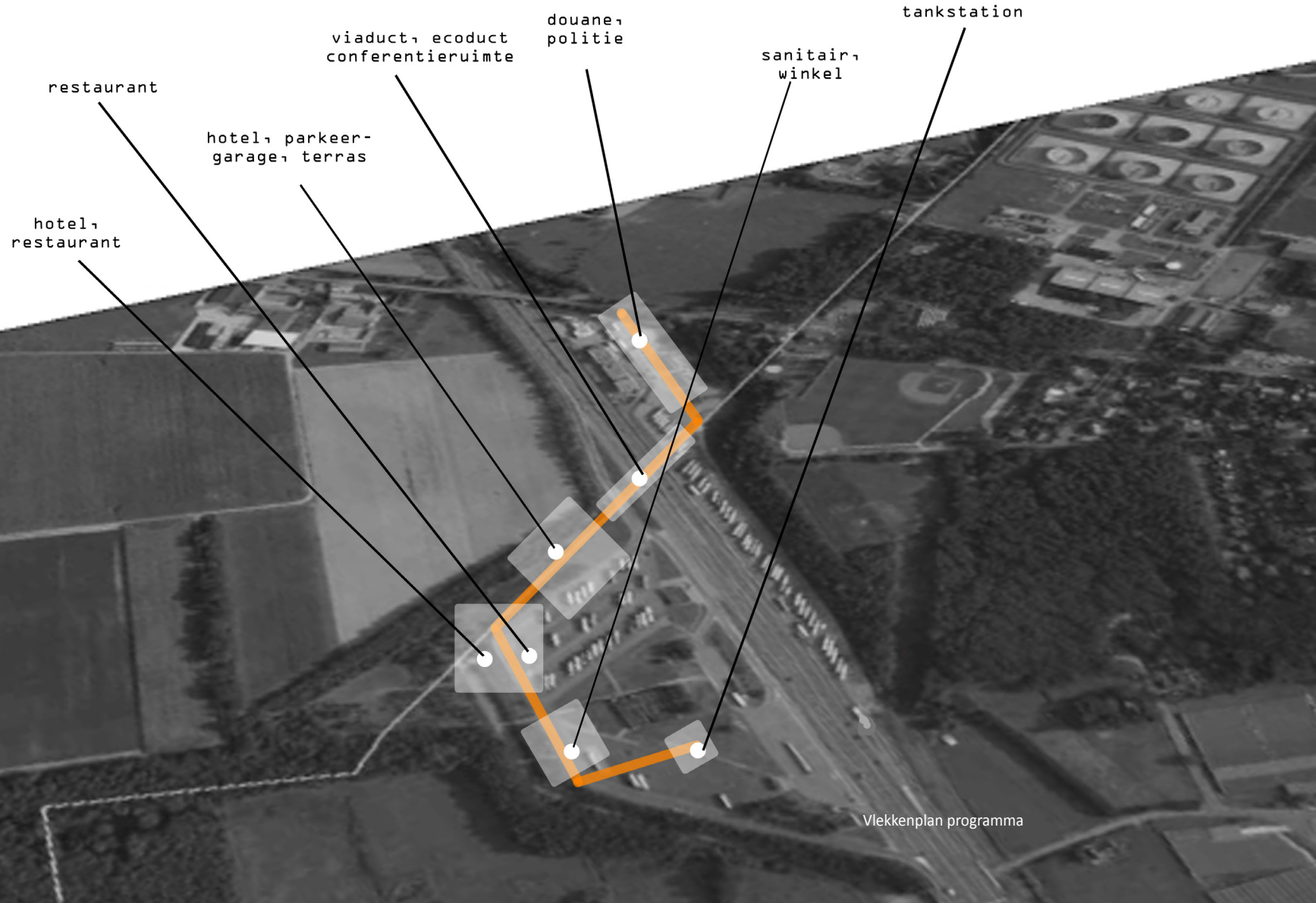
de aandacht te trekken kan men hen bewust maken van de grensovergang. Dit wordt bereikt door het inpassen van hoogteverschillen, bochten, doorkijkjes, overzicht bieden, enz.

Architectuur

Het huidige programma bestaat uit een rustplaats met parkeerplaatsen voor vrachtwagens en personenauto's. Daarnaast is er een restaurant met sanitair en een Duitse douane post aanwezig op de grensovergang. Om de grensovergang op te waarderen is er voor een extra programma gekozen dat aan het huidige programma toegevoegd wordt. Het extra programma zal bestaan uit een tankstation, hotel met restaurant, buffetrestaurant en een congresruimte. De grensovergang leent zich uitstekend als ontmoetingsplek voor de twee regio's. Een hotel met congres/vergaderruimte kan de gewenste samenwerking faciliteren. Vanwege de symbolische betekenis zal deze ontmoetingsruimte precies op de grens gesitueerd worden. Omdat de grensovergang dichtbij de grote bedrijventerreinen en de stad Venlo is gesitueerd wordt het geen eiland met functies. Het is van belang dat de faciliteiten van de grensovergang nauw worden betrokken bij de regio. De bereikbaarheid van de faciliteiten is van groot belang. Hierin speelt de snelweg een hele grote rol. De snelweg moet samen met de rest van het programma een eenheid vormen. Ook is het belangrijk dat het gebied niet alleen via de snelweg bereikbaar. Hierdoor verhoogt het lokale gevoel.

Het nieuwe programma zal bestaan uit:

- Infrastructuur (snelweg, viaduct/ecoduct, waterberging, toegangswegen)
- Restaurant
- Rustplaats
- Voldoende veilige parkeerplaatsen voor vrachtwagens en personenauto's.
- Tankstation
- Sanitaire voorzieningen
- Ruimte voor douane en politie
- Congresruimte
- Hotel
- Parklandschap met wandelroute, connectie met naastgelegen natuurgebieden
- Uitzicht
- Entree functie

restaurant

hotel,
restaurant

hotel, parkeer-
garage, terras

viaduct, ecoduct
conferentieruimte

douane,
politie

sanitair,
winkel

tankstation

Doelgroep

Door deze nieuwe faciliteiten zal de doelgroep groter worden. Op dit moment worden de faciliteiten van de grensovergang vooral gebruikt door vrachtwagenchauffeurs en een enkele bestuurder van een personenauto. Maar door de rustplaats aantrekkelijker te maken voor passanten zullen zij sneller gebruik maken van de faciliteiten. De rustplaats zal voorzien zijn van een schoon restaurant met goede sanitaire voorzieningen. Hygiëne is erg belangrijk. Daarnaast stoppen er meer mensen wanneer er een tankstation op het emplacement is gevestigd. Door de rustplaats uit te breiden met een park, mooie picknickplaatsen en wandelroutes met een mooi uitzicht als hoogtepunt voegt men een stukje ontspanning toe aan de rusttijd. De rusttijd moet zo aangenaam mogelijk zijn. Het hotel met congresruimte en het wandelgebied zal niet alleen reizigers aanspreken maar ook een doelgroep die specifiek voor deze faciliteiten naar de grensovergang komen. De uiteindelijke doelgroep zal bestaan uit:

Passanten

– Vrachtwagenchauffeurs (kunnen ook doelgericht zijn).

De chauffeurs moeten zich houden aan een strak rustschema. Meestal slapen ze in hun eigen cabine. Om zich te wassen en te douchen maken ze gebruik van het sanitair in wegresterants. Ook kunnen ze hier terecht voor eten maar voor vele (Oostblok chauffeurs) zijn deze maaltijden te duur. Zij koken daarom zelf naast de vrachtwagen op een meegebracht petroleum stelletje. Sommige

chauffeurs nemen het niet zo nauw met de hygiëne en maken er een rotzooitje van op de rustplaats. Er moet dus worden gecontroleerd op het naleven van de regelgeving.

– Personenwagens

Bestuurders van personenwagens rijden minder vaak lange stukken (behalve met vakanties en zakenreizen).

Doelgerichte bezoekers

– Bedrijven

– Hotelgasten; zakenmensen/wandeltoerisme

– Wandelaars

Parkeerplaats vrachtwagens

Parkeerplaats personenwagens

PVE; Landschap, snelweg en architectuur

Waar moet het landschap aan voldoen?

- Geschiedenis
- Toekomstvisie
- Ontwerp inpassen in omgeving
- Landschap analyseren in verschillende lagen:
 - natuurlijke
 - culturele
 - stedelijke
 - architectonische bewerking
- Architectuur heeft interactie met omgeving en uitzicht
- Materialen uit omgeving gebruiken
- Lokale beplanting
- Doorkijkjes

Specifiek

- Plateau voortzetten
- Uitzicht over Venloosche Heide
- Herungerberg betrekken (uitkijktoren)
- Waterberging
- Kassen landschap
- 150 opstelplaatsen vrachtauto's
- 100 parkeerplaatsen personenauto's

- Verlichting
- Rustplaatsen
- Park
- Speeltuin

Waar moet de snelweg aan voldoen?

- Geordend maar niet saai
- Zorgvuldig omgaan met natuur
- Vooral rechts georiënteerd
- Hoogte verschillen
- Afwisseling
- Ingepast in omgeving, bocht om natuurgebied maken
- Herkenbare elementen/Herkenningspunten
- Veiligheid
- Bochten
- Nieuwsgierigheid opwekkend
- Interactie met omgeving
- Geen abrupte beslissingsmomenten
- Doorkijkjes
- Panorama
- Geluid (absorberend)
- Verkeerselementen als kunst zien

- Evt. stroomopwekking
- Evt. warmte opslag
- Snelwegarchitectuur

Specifiek

- Ecoduct
- Hoogteverschillen
- Vertraging
- Controle

Waar moet de architectuur aan voldoen?

Programma bestaat uit:

- Tankstation
- Restaurant
- Sanitair
- Winkels
- Hotel
- Congresruimte
- Uitkijkpunt
- Ecoduct/viaduct/brug
- Douane/tol

Tankstation

- Overkapping
- Veiligheid
- Toegang
- Verlichting
- Kassa
- Sanitair
- Winkel
- Brandstof

Restaurant

- Fastfood
- Diner
- Zitruimte (tafels+stoelen)
- Bar
- Entree
- Keuken
- Sanitair
- Kassa's
- Buitenruimte, terras
- Privé ruimte
- Evt. Congresruimte

- Uitzicht
- Hygiëne
- Voorraadruimte
- Bergruimte
- Laden/lossen
- Afval

Winkel

- Entree
- Toonbank/kassa
- Uitstalruimte/schappen
- Koeling
- Magazijn
- Privé ruimte
- Laden/lossen
- Evt. in tankstation

Hotel

- Entree
- Ontvangstruimte
- Balie
- Lounge

- Sanitair
- Ontbijtruimte
- Restaurant/Bar
- Keuken
- Internet
- Werkplekken
- Bergruimte
- Personeelsruimte
- Terras, uitzicht
- Kamers, uitzicht
- Zwembad
- Aansluiting met stad, natuurgebied

Uitkijkpunt

- Oriëntatie
- Herkenningpunt
- Uitzicht
- Relatie met de grens, geschiedenis
- Materialisatie, uit omgeving
- Evt. met restaurant?

Ecoduct

- Koppeling ecosysteem
- Situering bij kleine grensovergang
- Begroeid
- Wandelpas eronder?
- Evt. ondergronds?
- Aansluiting wandelgebied
- Gebruiken als welkomst boog

Douane

- Overzicht
- Snel kunnen ingrijpen
- Controles kunnen houden
- Dichtbij snelweg
- Politiepost
- Verschillende werkkamers
- Entree met balie
- Sanitair

4

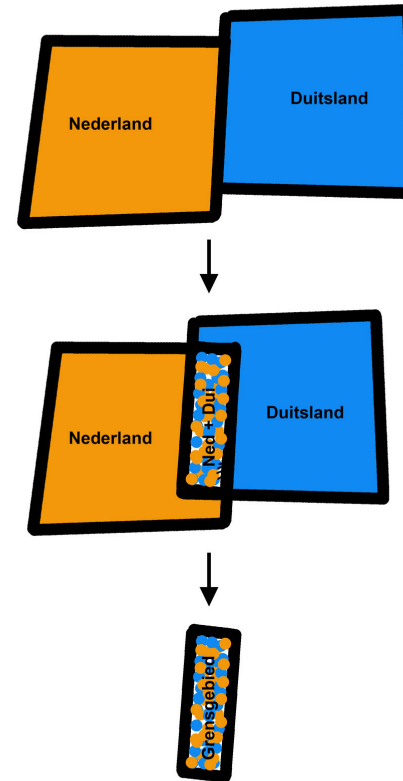
Concept

Hoofdgedachte

Het huidige grensgebied is verwaarloosd en heeft geen krachtige functie meer. Dit gebied leent zich uitstekend voor het stimuleren van de integratie tussen de landen binnen de EU. De kracht van de EU is samenwerking. Deze samenwerking moet men kunnen voelen en ervaren. En waar kan dat beter dan op de grens zelf! Het niemandsland verandert daardoor in een waardevol gebied. De bevolking wordt zo betrokken bij het integratieproces van de EU. Het grensgebied is bijgekomen van alle emotionele gebeurtenissen halverwege de twintigste eeuw. Nu is het tijd om dit gevoelige gebied in te zetten voor de toekomst. Het is belangrijk dat de landen hun eigen identiteit daarbij behouden. De verscheidenheid van landen is het rijkdom van Europa. De samenwerking in deze verscheidenheid is een groot goed.

Kerngedachten:

- De grens als verbinding zien.
- Koppeling van het landschap.
- Samenbrengen van Nederland en Duitsland.
- Identiteit behouden.

5

Vormentaal

Vormtaal

Een grens is een (denkbeeldige) lijn. De grensovergang kent eigenlijk geen harde lijn meer en om verder te borduren op het concept verbinding wordt de enkele lijn omgezet in een lijnenspel.

Hoe zie je dit in het landschap terug?

Terugbrengen van het hoogteterras zodat de natuurlijke grens weer zichtbaar wordt. De landschappen hoog-laag (Duitsland - Nederland) en aan weerszijde van de snelweg moeten aan elkaar gekoppeld worden.

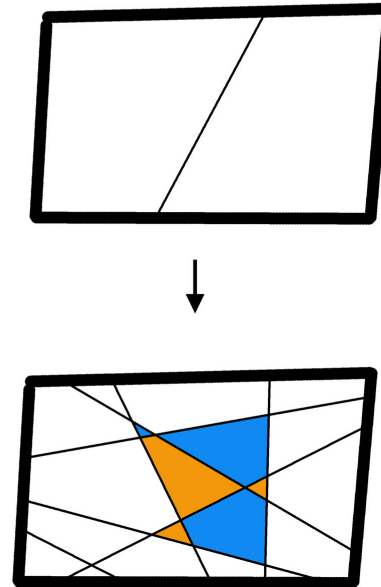
Daarbij moeten we het hoogteverschil overbruggen en door het toepassen van een ecoduct of tunnel kan het landschap aan weerszijde van de snelweg gekoppeld worden.

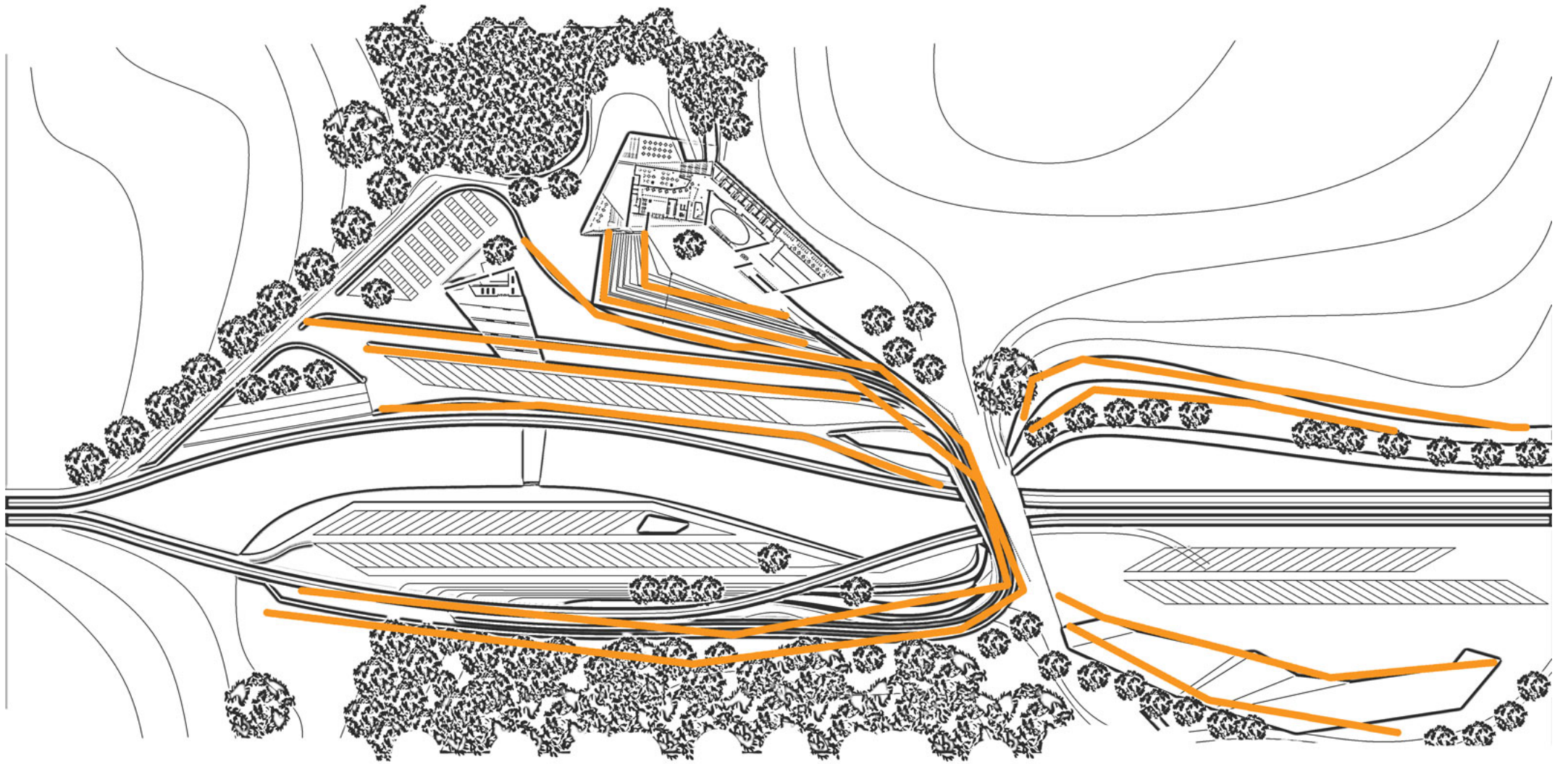
Hoe zie je dit in de infrastructuur terug?

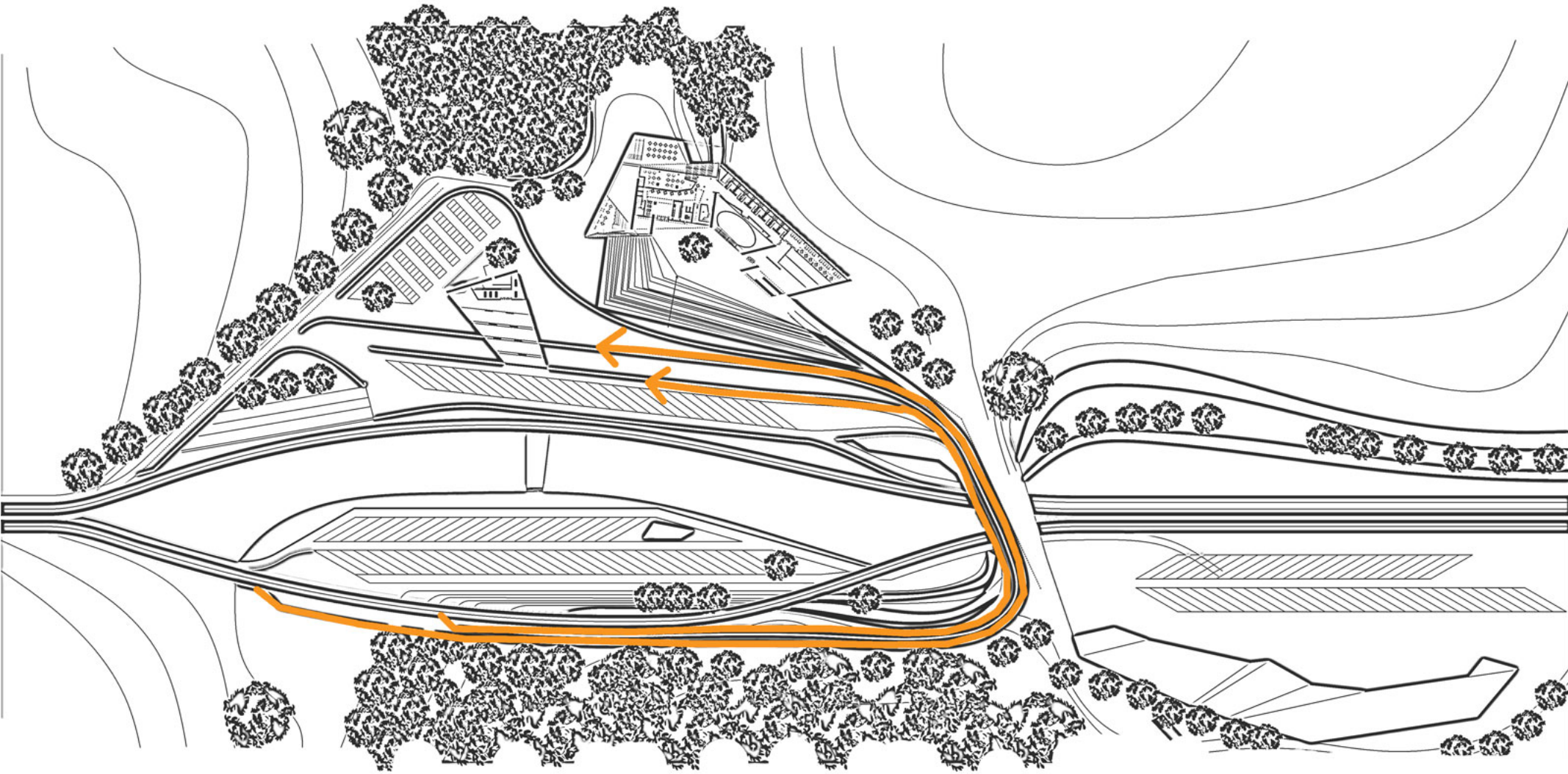
- De snelweg speelt met het idee 'samenkomen'.
- Met de hoogte werken, inpassen in landschap.
- Uitzicht bieden.
- Nieuwsgierig maken.
- Viaduct en ecoduct.

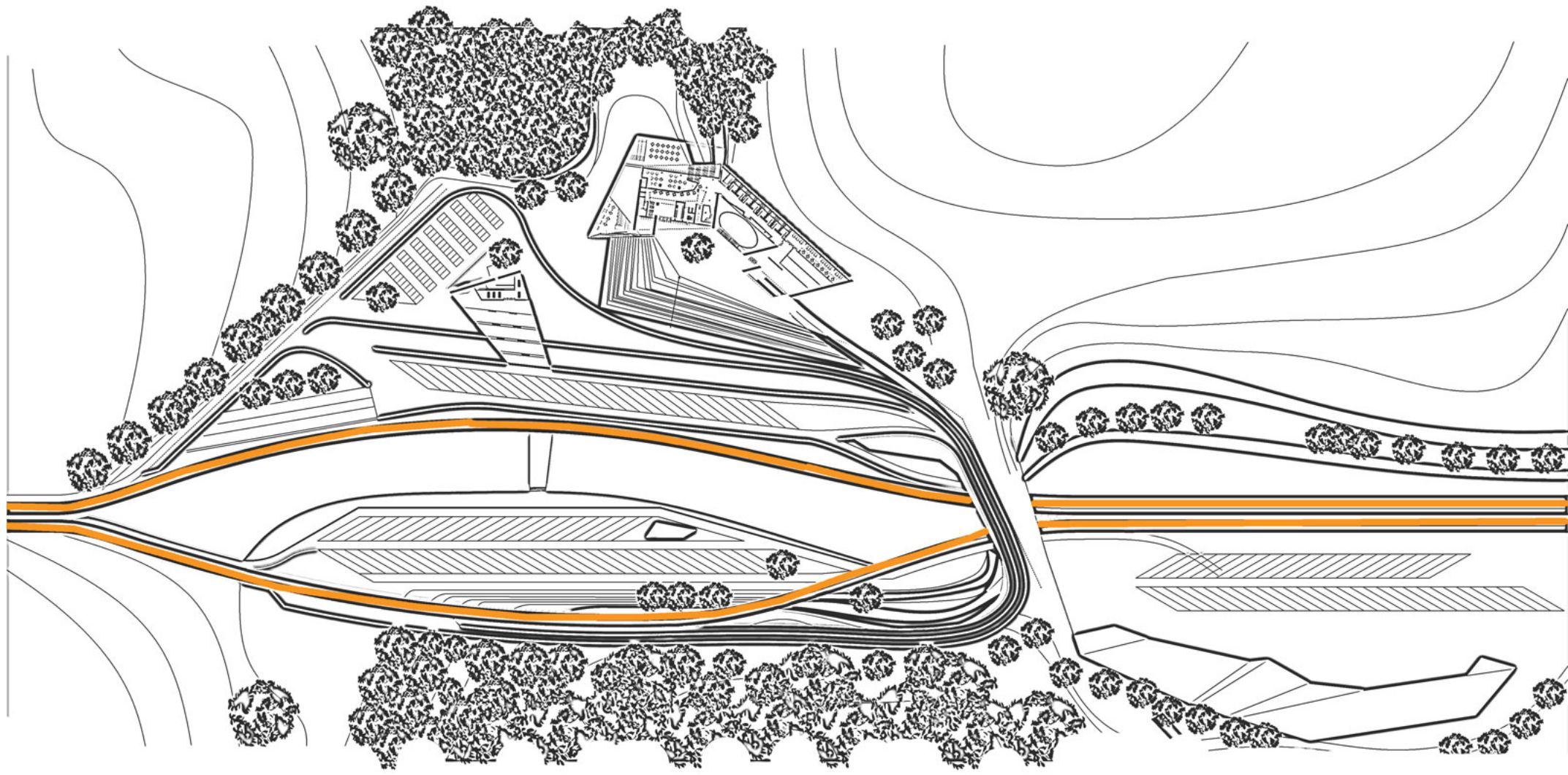
Hoe zie je dit in de architectuur terug?

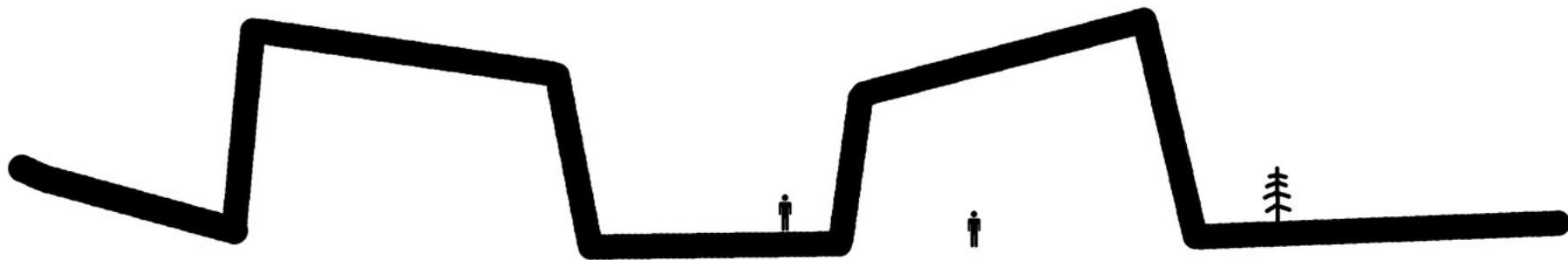
- Het ontwerp zal een verbinding vormen tussen het laag gelegen landschap en het hoger gelegen landschap.

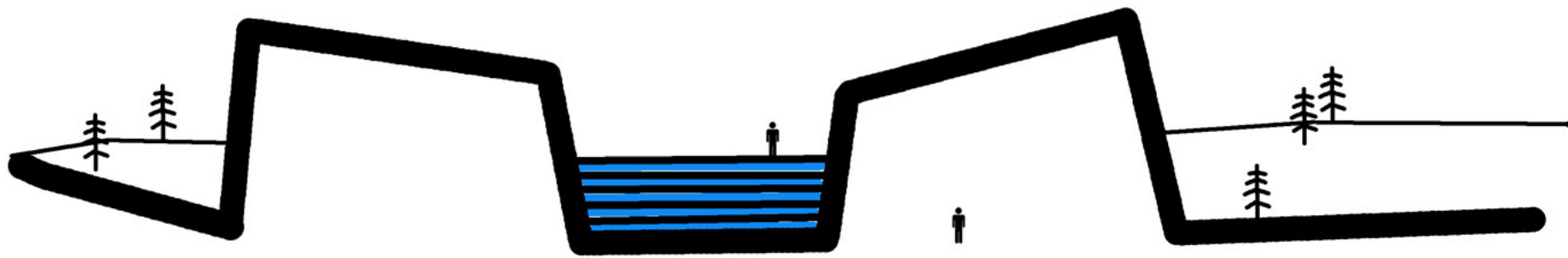
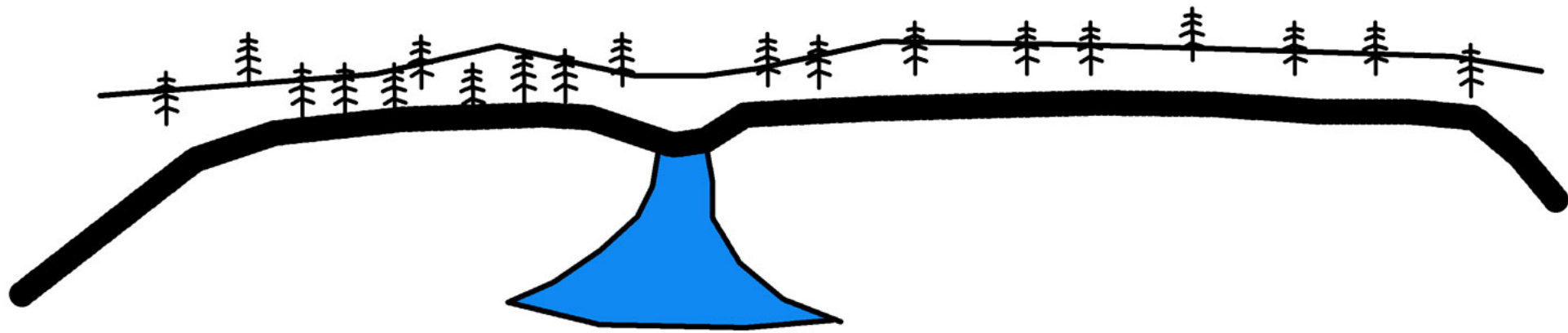

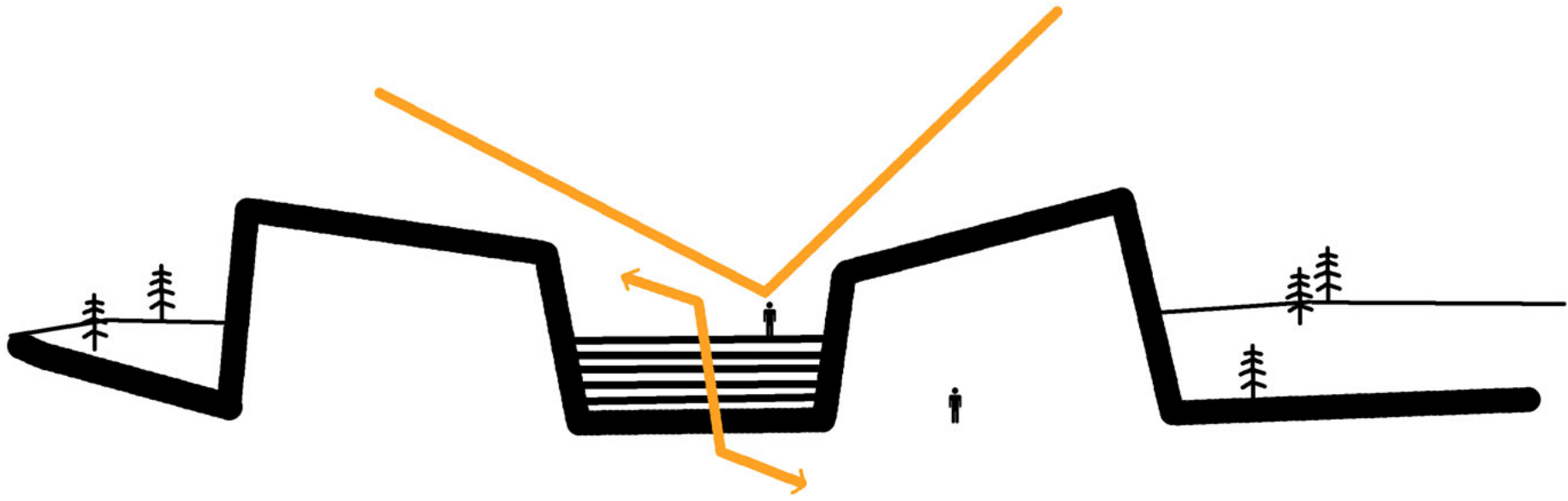
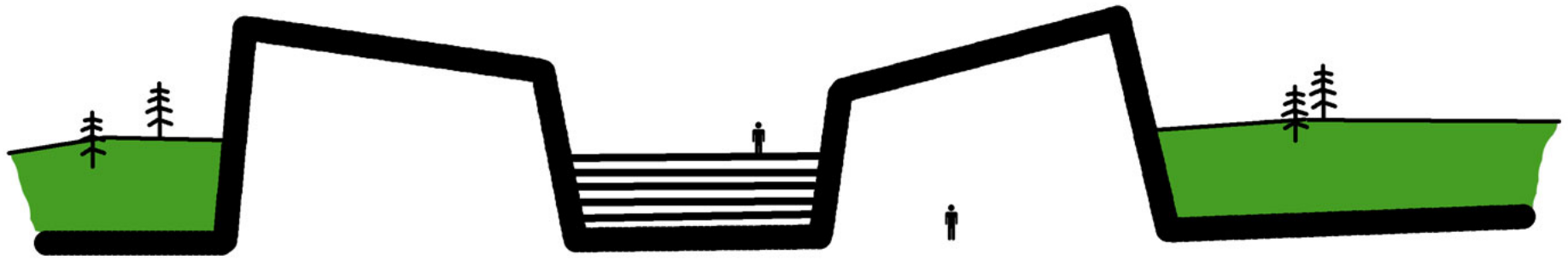

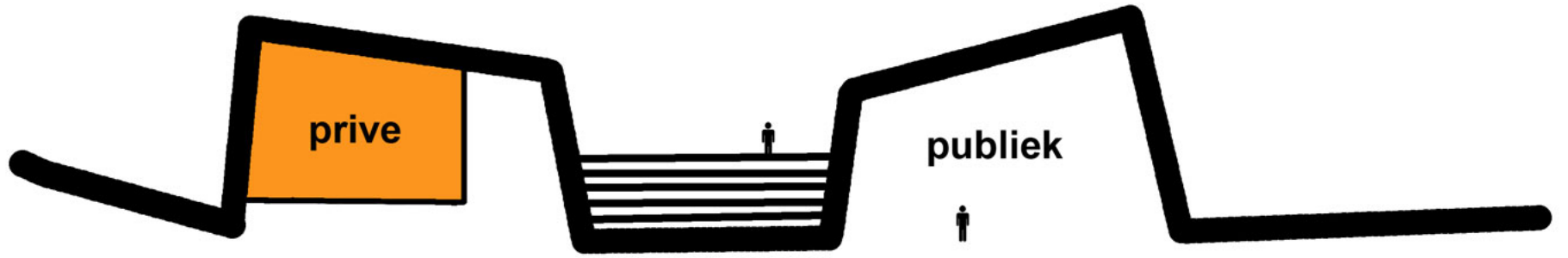

6

Referenties

Boulevard Scheveningen | Nieuwe haven Malpica | Ijshockey hal Umea | Toeristische rustplek Lillefjord |
conclusie | lijnen in het landschap | lijnen in de kunst

Boulevard, Scheveningen

Situering

De boulevard legt een lange afstand af parallel aan het strand. De nieuwe boulevard volgt volgens de architect het natuurlijke golvende verloop van de oude duinen. Er is kritiek op dit zogenaamde natuurlijke verloop. Het zand zou zijn eigen weg gaan en zo de boulevard bedekken onder het zand.

Route

De boulevard bestaat uit twee verschillende hoogteniveaus met ieder een eigen route. De ene route loopt langs het strand de andere staat in relatie met Scheveningen dorp. Daarnaast is er een onderscheid gemaakt in voetganger, fiets en auto route. De boulevard kronkelt langs het strand met trappen, kiosken en landmarks om de grote afstand te onderbreken.

Programma

De boulevard bestaat uit verschillende routes voor verschillende doelgroepen. De hoogteverschillen benadrukken deze verschillende routes. De boulevard is voorzien van trappen waar men tevens op kan zitten en verscheidene andere zit mogelijkheden. Speciaal ontworpen kiosken kunnen de passant met eten en drinken voorzien. Ook de verlichting is ontworpen door de architect.

Verhouding, maat en schaal

De boulevard legt een grote afstand af. De route wordt aangenamer gemaakt

door afwisseling van materialen, hoogteverschillen, bochten, landmarks, kiosken en goede verlichting.

De landmarks (15 meter hoog) en verlichting (10 meter hoog) hebben deze grote hoogte gekregen zodat ze goed zichtbaar zijn van grote afstand en als herkenningspunt kunnen fungeren.

Materialisatie

Er is gekozen voor een natuurlijke uitstraling met veel afwisseling van materialen. De verharding van de boulevard bestaat afwisselend uit schelpenasfalt, natuursteen, klinkers, hout en wordt onderbroken door groenstroken. Het staal van de bruggen, verlichting, bankjes en kiosken is lichtblauw geschilderd. De kleur versterkt de blauwe lucht, ook wanneer er wolken zijn.

landmark

verschillende routes

golvende beweging oude duinen

trappen

strand

strand

kiosk

vegetatie

Lijnenspel Boulevard Scheveningen

Voetgangersbrug Boulevard Scheveningen

Overgang strand naar trappen Boulevard Scheveningen

Materiaalgebruik Boulevard Scheveningen

Nieuwe haven, Malpica

Situering

De haven van Malpica ligt in een baai. Het nieuwe ontwerp van de haven met boulevard vouwt zich om deze baai.

Route

Het project bestaat uit een haven gedeelte en een boulevard die zich om de rotsen vouwt. De boulevard leidt naar een plateau met een prachtig uitzicht over andere baaien. De lange afstand wordt onderbroken door hoogteverschillen en het verspringen van beton elementen die van functie veranderen.

Programma

Het ontwerp bestaat uit een boulevard rondom het havengebied met een lange uitloper naar het uitzichtpunt. Op de boulevard zijn trappen, bankjes en ligbanken geïntegreerd.

Verhouding, maat en schaal

De grote betonnen vloerelementen in breedte richting van de boulevard zorgen voor een waar lijnenspel. Door de elementen in de breedte te leggen wordt de breedte in plaats van de lengte benadrukt. Om de grote afstand te overbruggen verspringen de betonnen elementen. Hierdoor ontstaan er hoogteverschillen en zitjes.

Materialisatie

De verharding van de boulevard bestaat uit betonnen vloerstroken. Er zijn een aantal verschillende stroken ontworpen. Deze zijn op verschillende manieren achter elkaar plaatst.

uitzicht over zee en andere baaien

hoekig gesteente van berg komt terug in beton element

uitzichtpunt

hoogteverschillen

betonnenvloer elementen in breedte richting

Betonnen boulevard met balustrade Malpica

Plattegrond boulevard Malpica

Routing boulevard Malpica

Zitelementen boulevard Malpica

Ijshockey hal, Umea

Situering

De ijshockey hal in Umea ligt ingebed in een heuvelachtig parklandschap. Daar waar de heuvel is afgegraven vult het gebouw de heuvel kunstmatig op.

Verhouding, maat en schaal

De hoogte verschillen van het ontworpen landschap worden door kunstmatige hoogtelijnen benadrukt. Zo wordt het kunstmatige landschap licht onderscheiden van het natuurlijke landschap.

Beeldtype

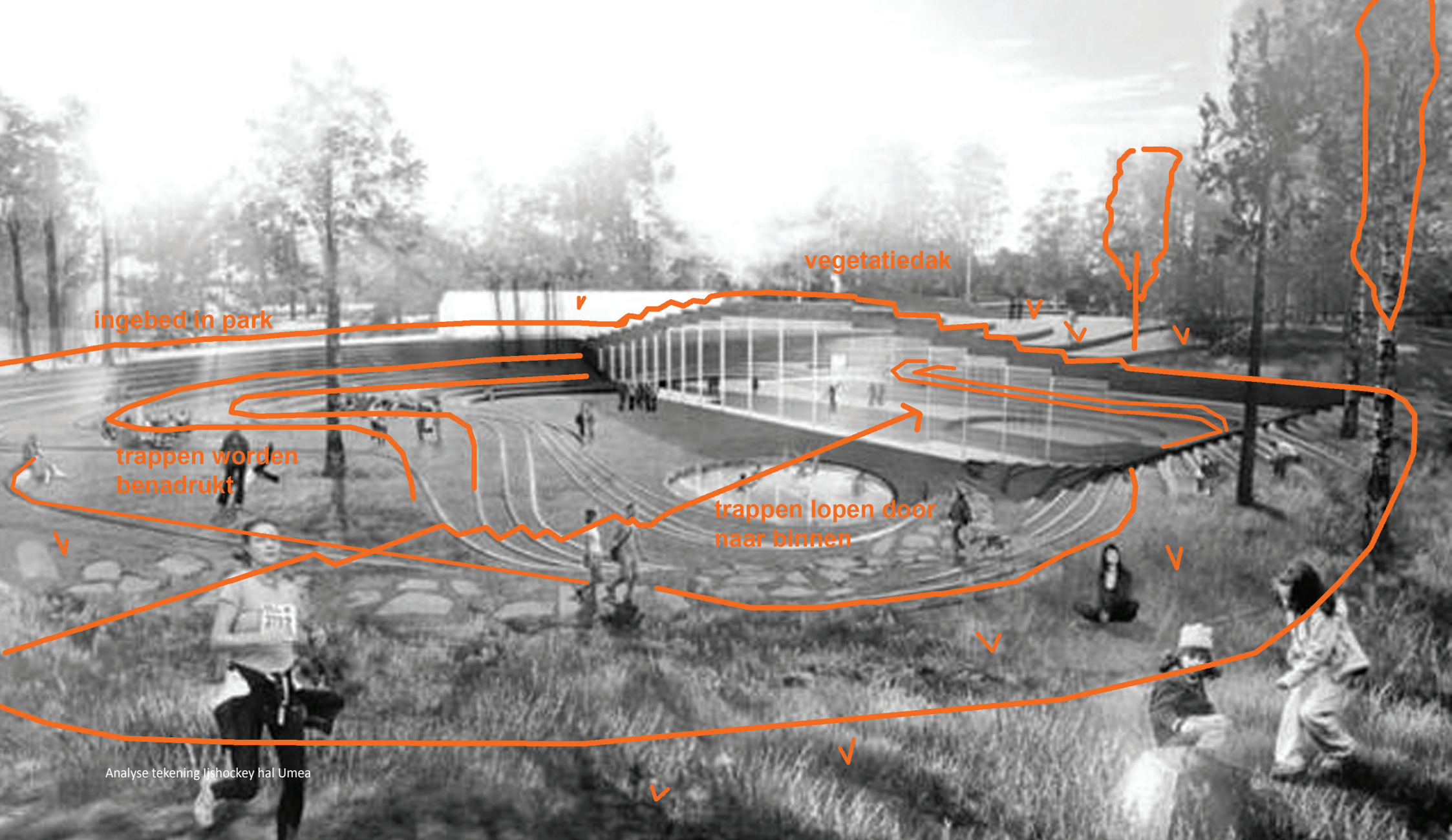
De overgang van het park naar het gebouw wordt bereikt met een trappenstructuur met lijnenspel. De trappen in het park worden voortgezet in de dakconstructie van de hal en fungeren tevens als tribune. Het lijnenspel van de trappen en de constructie worden benadrukt door het verschil in materiaal gebruik.

Programma

Het project bestaat uit een ijshockey hal met tribune, een buiten ijsbaan met een buitentribune gevormd door het trappenlandschap en een park rond en op het dak van de hal.

Materialisatie

Er is gekozen voor een natuurlijke uitstraling zodat natuur en gebouw in elkaar overlopen. De trapconstructie van het dak en de tribune zijn van hout. De constructie is in het zicht gelaten en benadrukt zo de hoogtelijnen.

ingebed in park

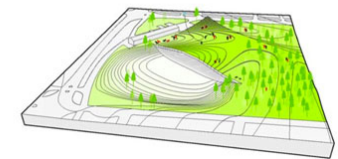
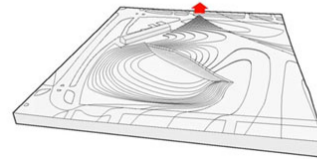
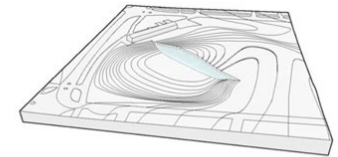
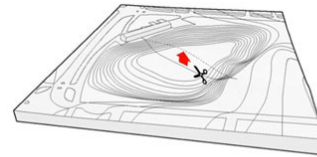
vegetatiedak

trappen worden benadrukt

trappen lopen door naar binnen

Interieur binnen Ijshockey hal Umea

Concept Ijshockey hal Umea

Trappenlandskap Ijshockey hal Umea

Toeristische rustplek met brug aan weg, Lillefjord

Situering

De rustplek met brug is gelegen aan een toeristische weg nabij Lillefjord (Noorwegen).

Route

Vanaf de parkeerplaats aan de autoweg is de rustplek te voet bereikbaar. Een smal kronkel paadje leidt je naar een schuilhuisje dat vastzit aan een brug over een riviertje. De brug fungeert tevens als uitzichtpunt met beschutte zitplaatsen. Het einde van de brug is een plateau met een bankje. Vanaf daar kan men de natuur inwandelen.

Beeldtype

Het huisje en de brug lopen in elkaar over. Het bankje voor het huisje loopt door op de brug tot het plateau. Zo is de brug ook een verblijfplaats geworden. Het kronkelende houten bankje verbindt alle elementen aan elkaar en lijdt je naar het plateau aan de overkant.

Verhouding, maat en schaal

Het achterliggende gebergte is vertaald in de vorm van het ontwerp. Het paadje, huisje, brug en plateau zijn samen een slinger door het landschap. Met een duidelijk begin- en eindpunt.

Materialisatie

Er zijn natuurlijke materialen gebruikt. Het huisje heeft een houten gevel en stalen dakje. De houten gevel loopt over in de binnenbekleding van de brug. Deze bekleding rust op een hoekige zwarte stalen buitenconstructie die aan de binnenzijde weer als balustrade tevoorschijn komt. Het houten binnenwerk van de brug loopt over in het bankje dat weer overloopt in het eind plateau.

hoekig gebergte
komt terug in vorm
huisje en brug

begeleiding van route
over brug door bankje
binnen in brug

doorloop van
materialen

Toeristisch rustplek Lillefjord

Toeristisch rustplek Lillefjord

Toeristisch rustplek Lillefjord

Conclusie

Een belangrijk thema bij de gekozen referenties is de routing. Door het creëren van hoogteverschillen, afwisseling in materiaalgebruik en het plaatsen van elementen op de route kan men grote afstanden aantrekkelijker maken. Ook kan men een spanningsboog creëren tijdens het afleggen van de route. Een spanningsboog kan bestaan uit doorkijkjes, uitzicht, bochten enz. Belangrijk is een begin en eindpunt. De spanningsboog mag niet tegenvallen. Grotere elementen kunnen als herkenningspunt fungeren en de schaal verkleinen. Daarnaast is het belangrijk dat de gebruiker niet het overzicht verliest. Dit kan men bereiken door de gebruiker verschillende malen op te tillen en overzicht te bieden. Door het ontwerp in te passen in het landschap vindt het aansluiting met de omliggende natuur. De keuze van het materiaal gebruik is afhankelijk van de natuurlijke omgeving. Zo wordt er schelpen asfalt gebruikt aan zee, een houten brug in een bosrijke omgeving en grove betonelementen in een rotsachtige omgeving.

Lijnen in het landschap

Cultuurlijke lijnen

Cultuurlijke lijnen

Cultureel lijnen

Cultuurlijke lijnen

Cultuurlijke lijnen

Natuurlijke lijnen

Natuurlijke lijnen

Natuurlijke lijnen

Natuurlijke lijnen

Natuurlijke lijnen

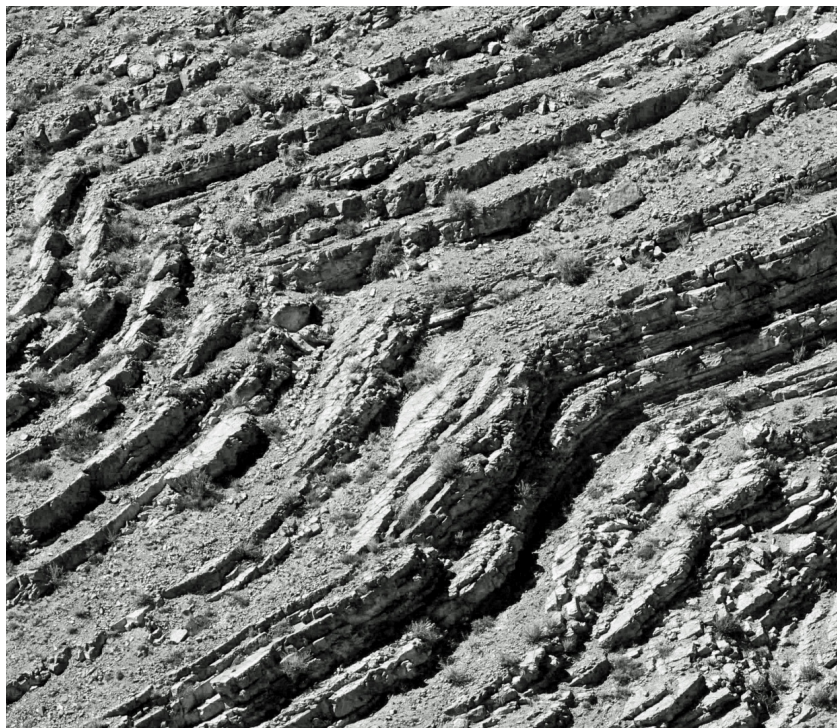
Natuurlijke lijnen

Natuurlijke lijnen

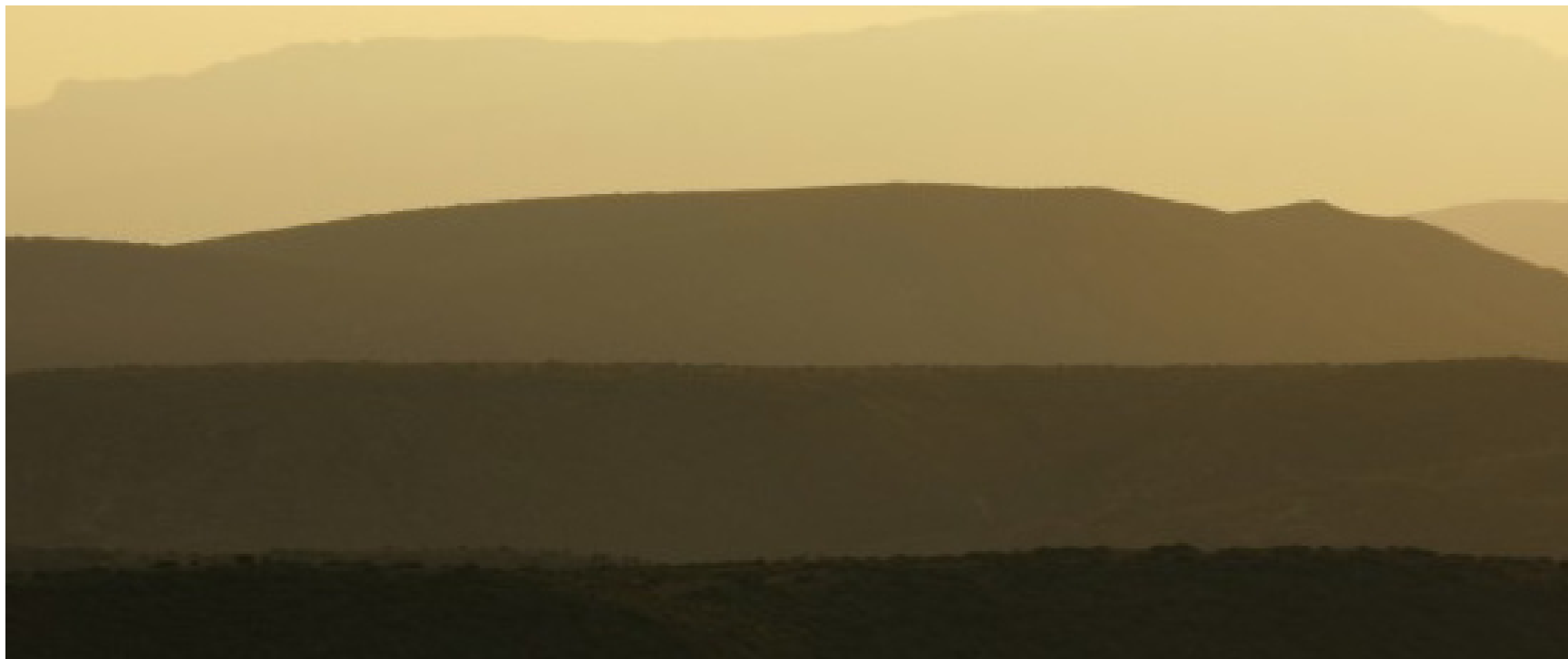
Natuurlijke lijnen

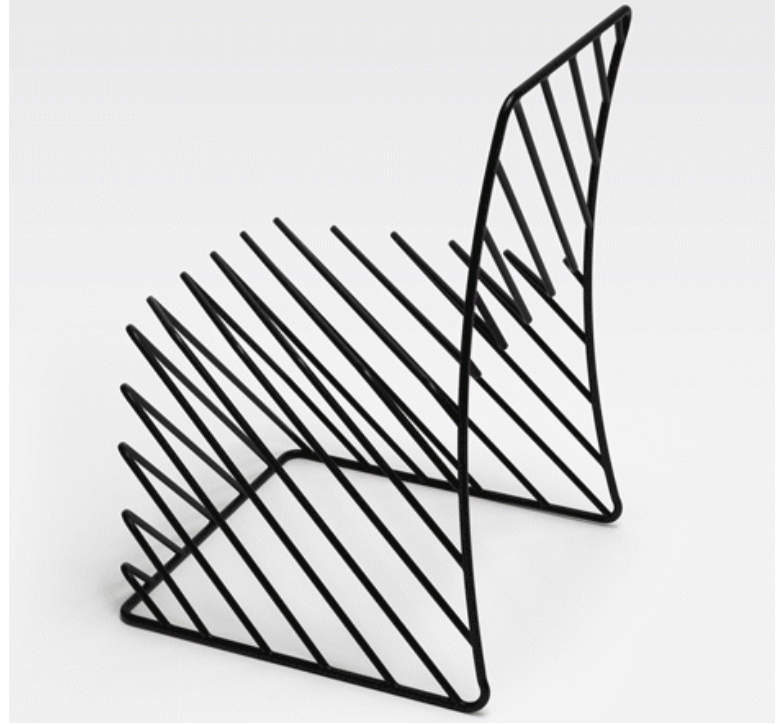
Natuurlijke lijnen

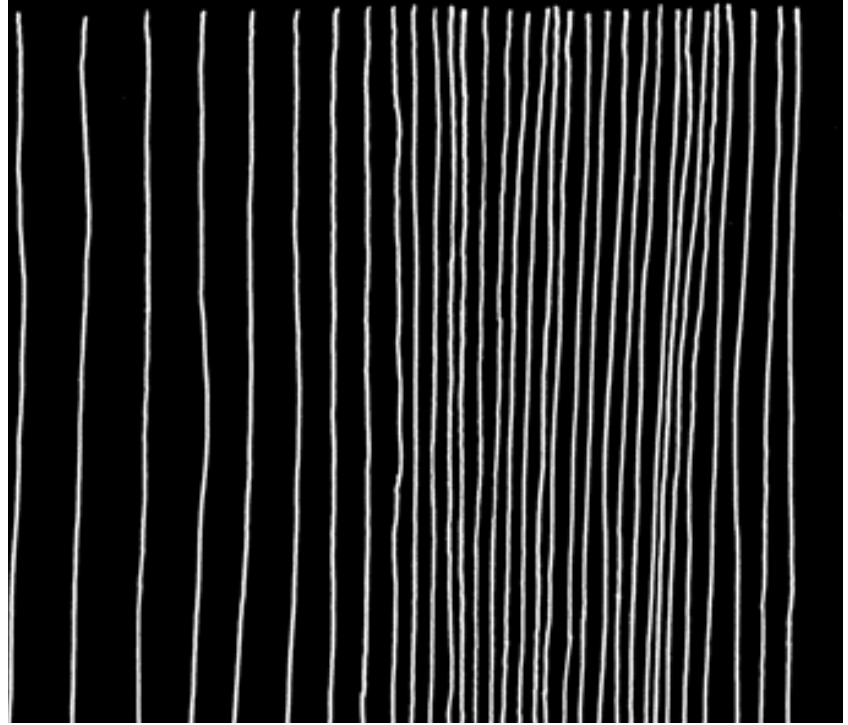

Natuurlijke lijnen

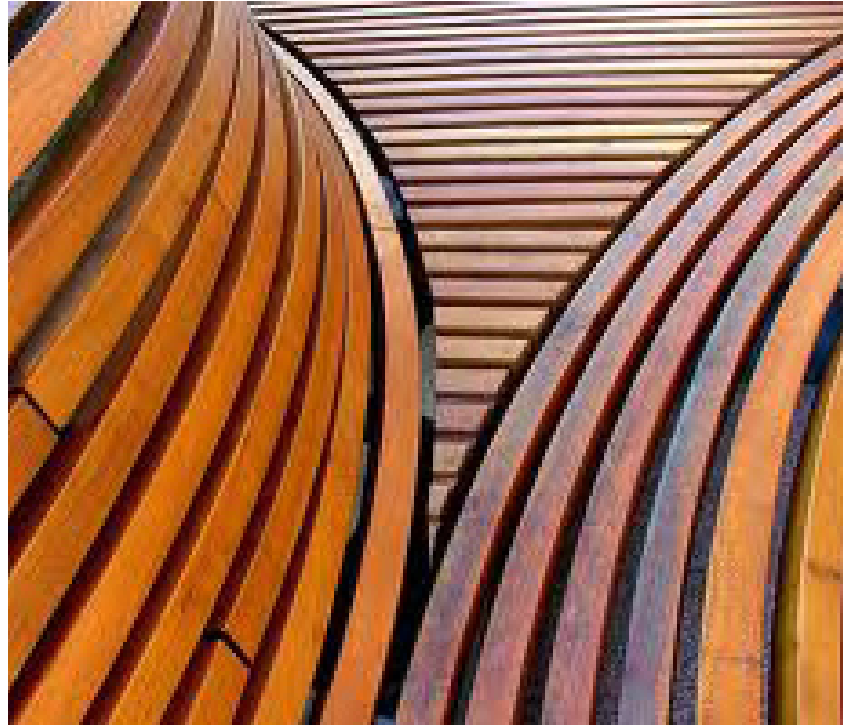

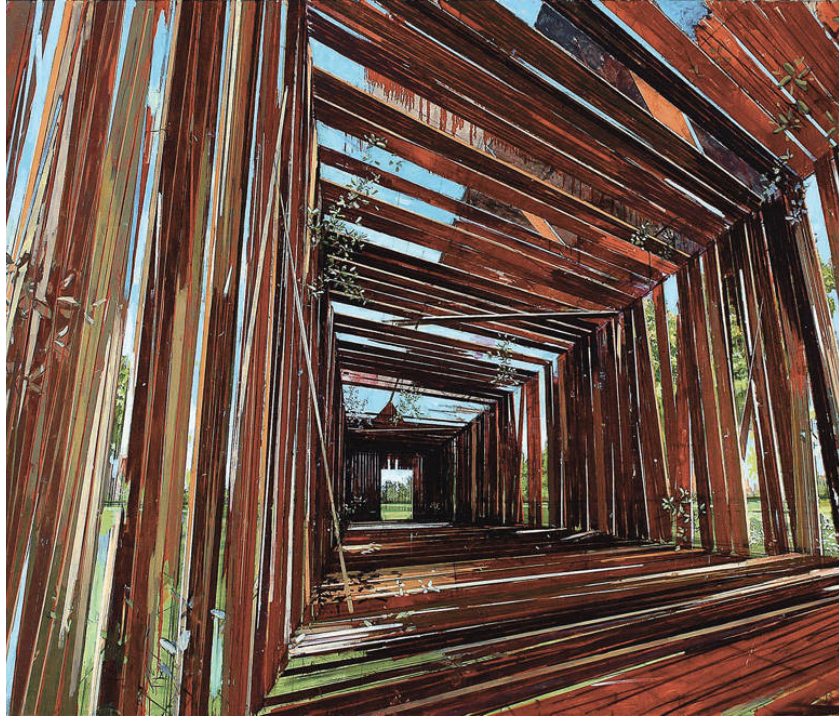
Lijnen in de kunst

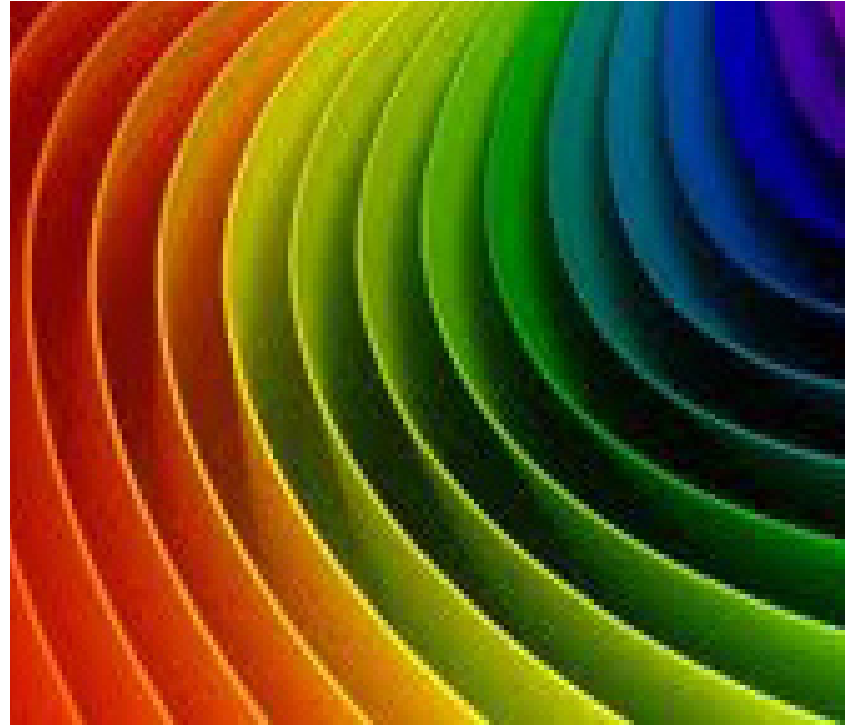

7

Morfologisch onderzoek

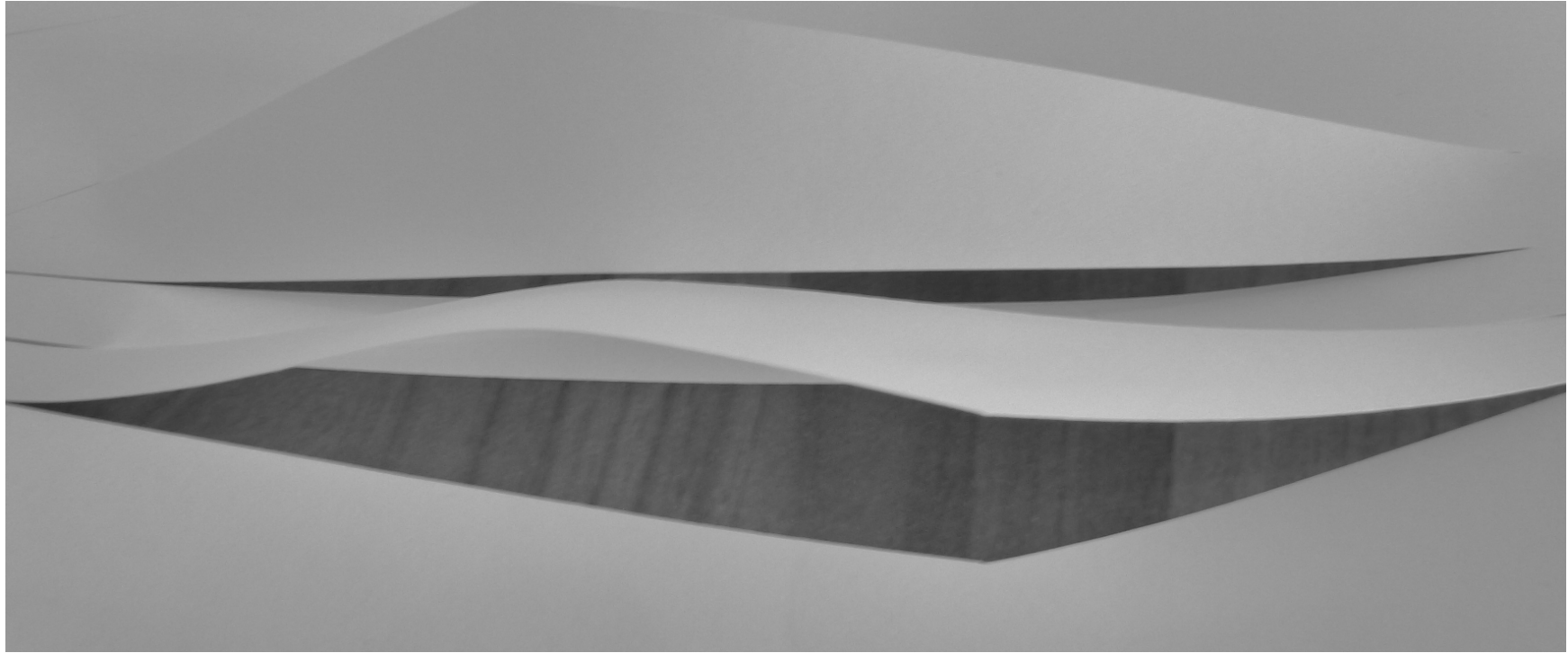
maquettes | schetsen

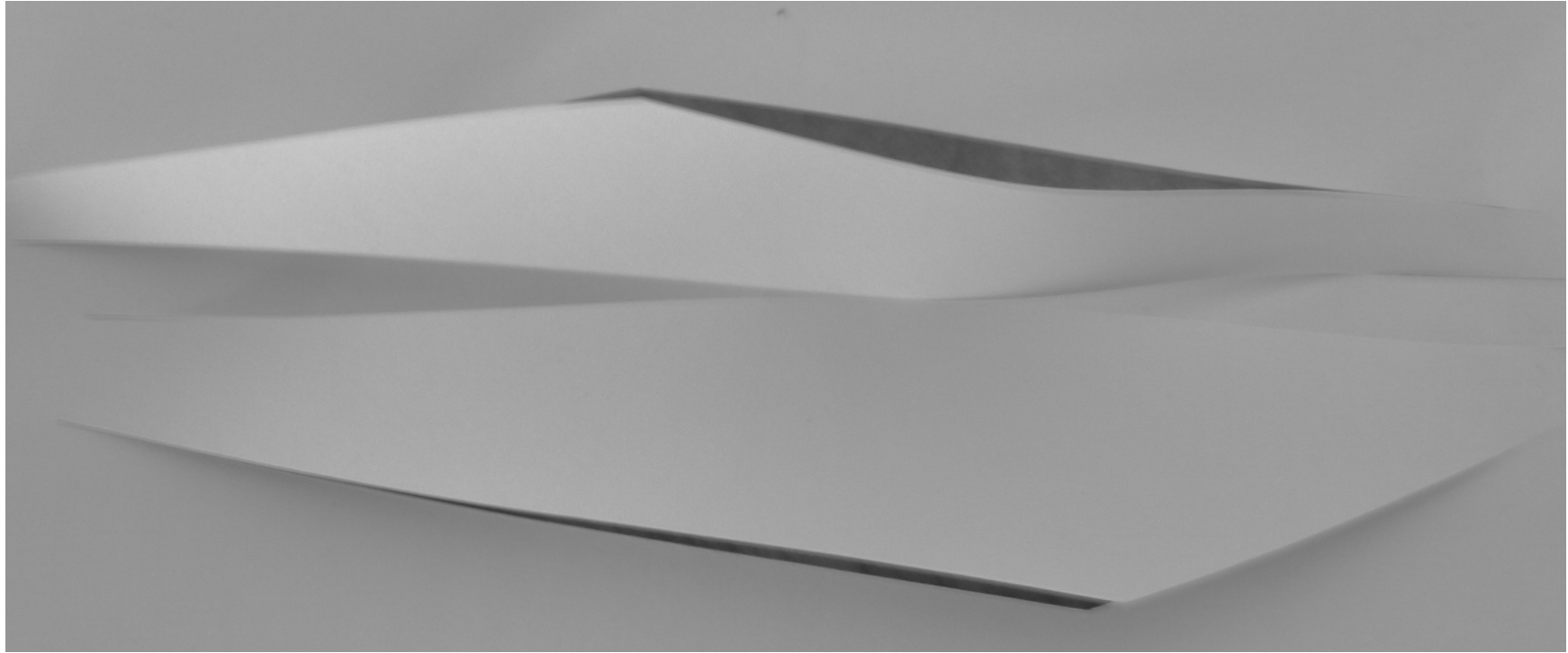
Maquettes

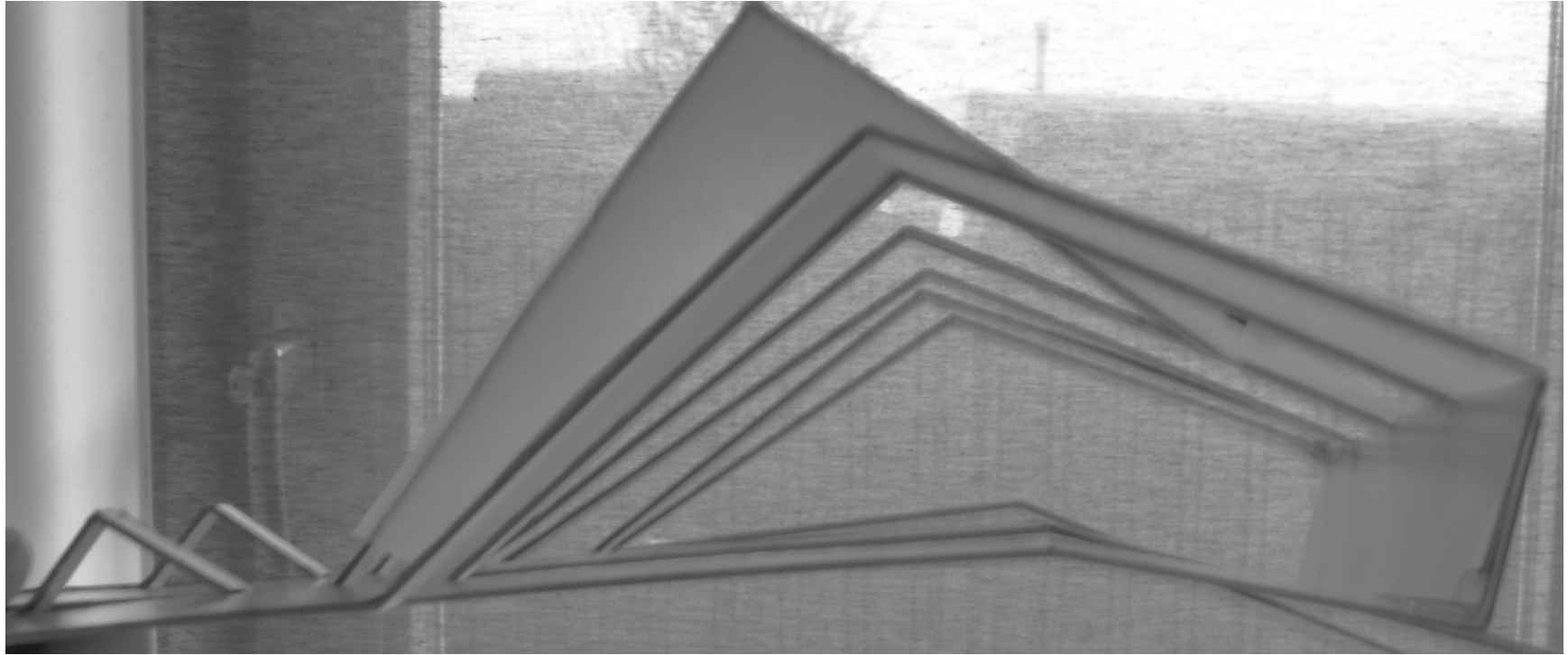

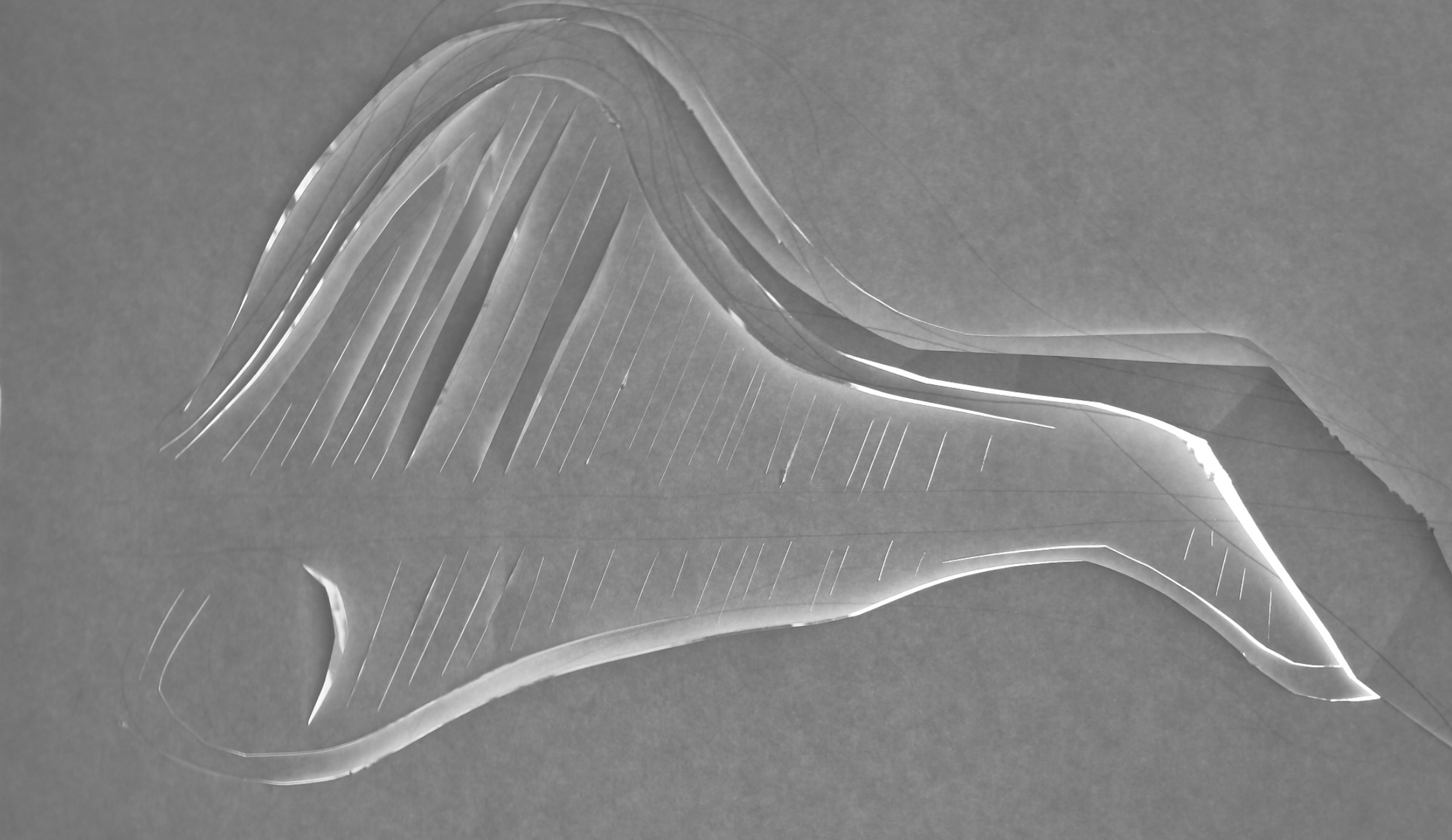

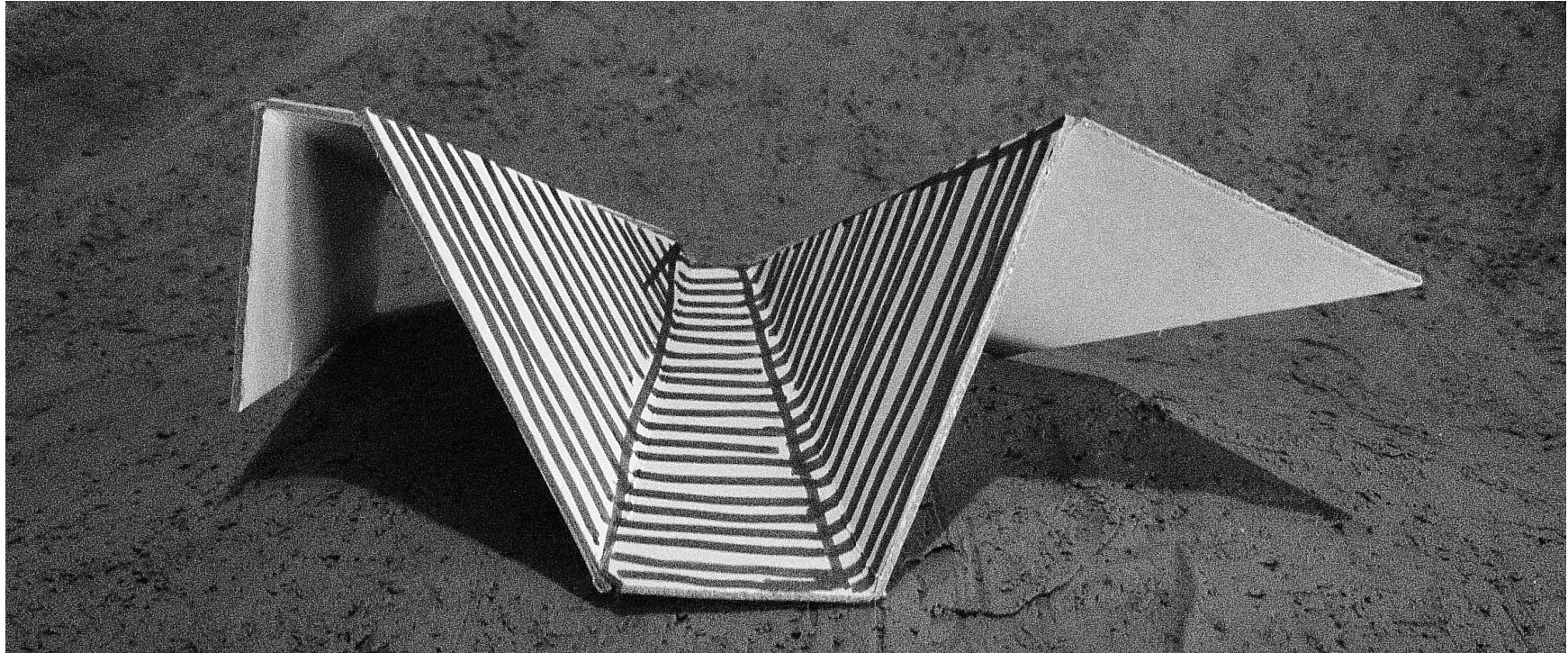

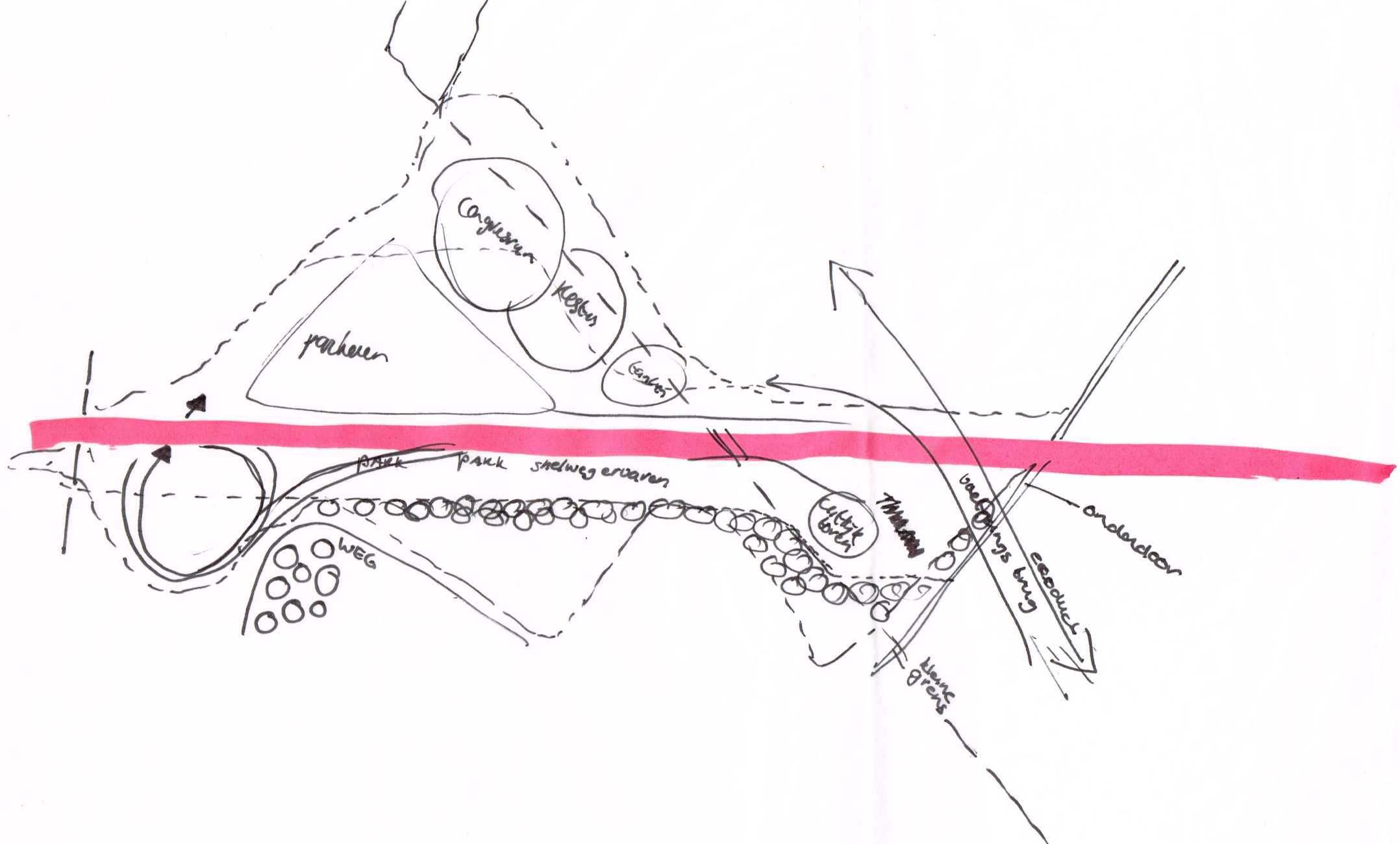

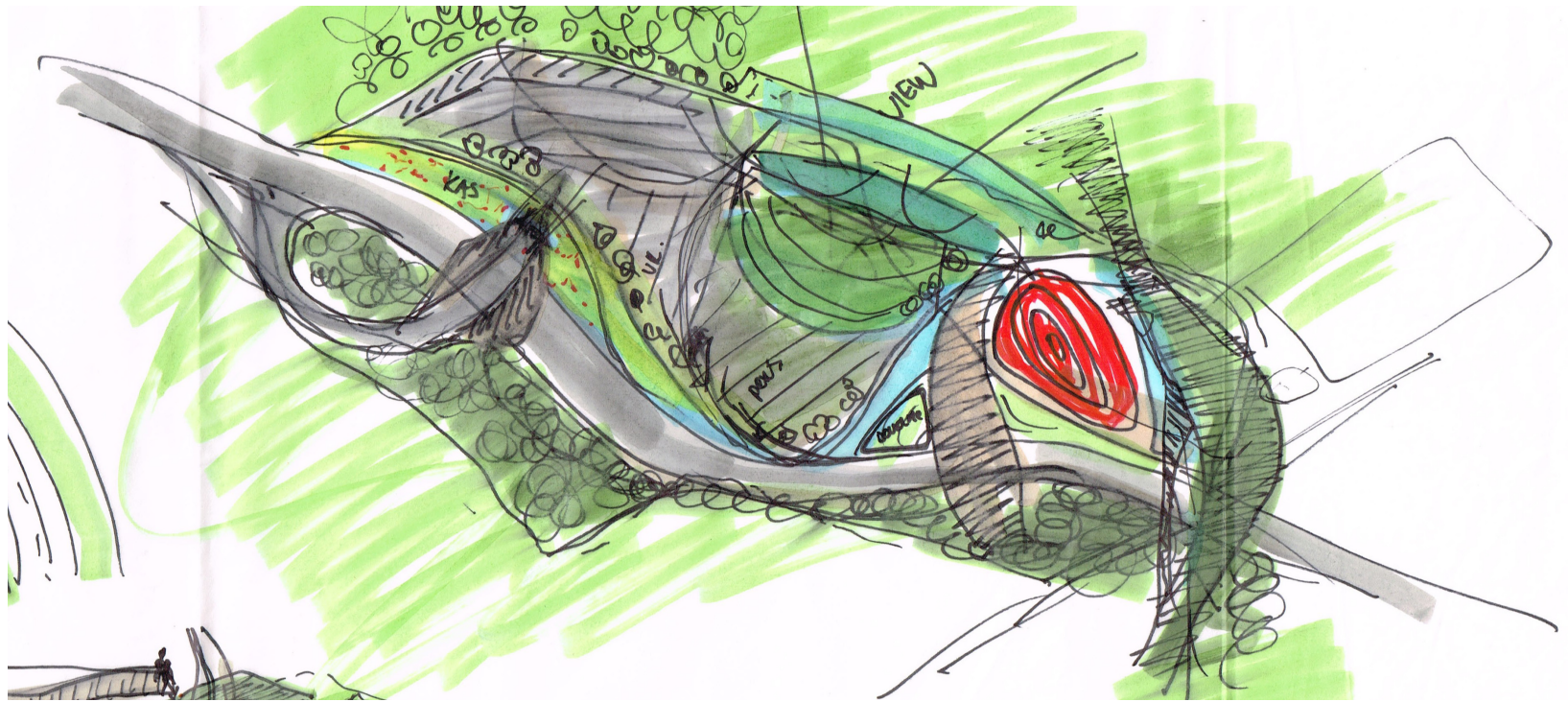

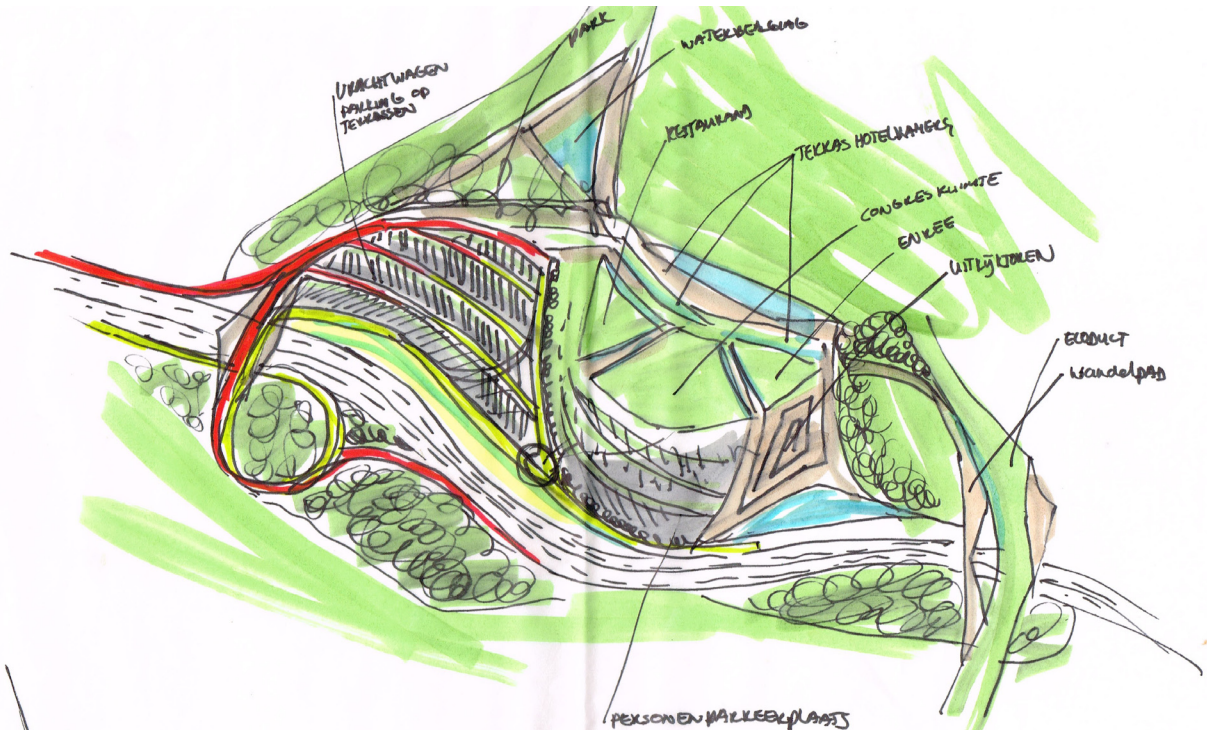

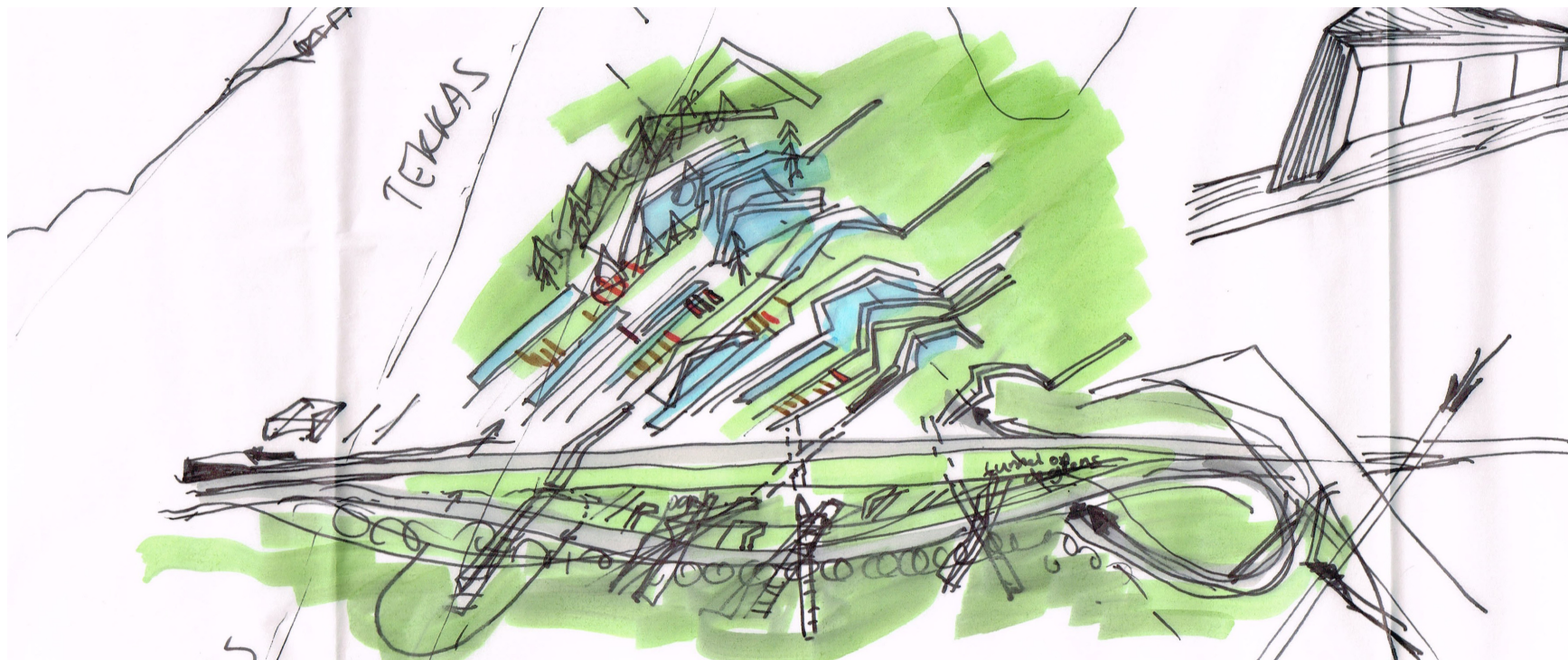

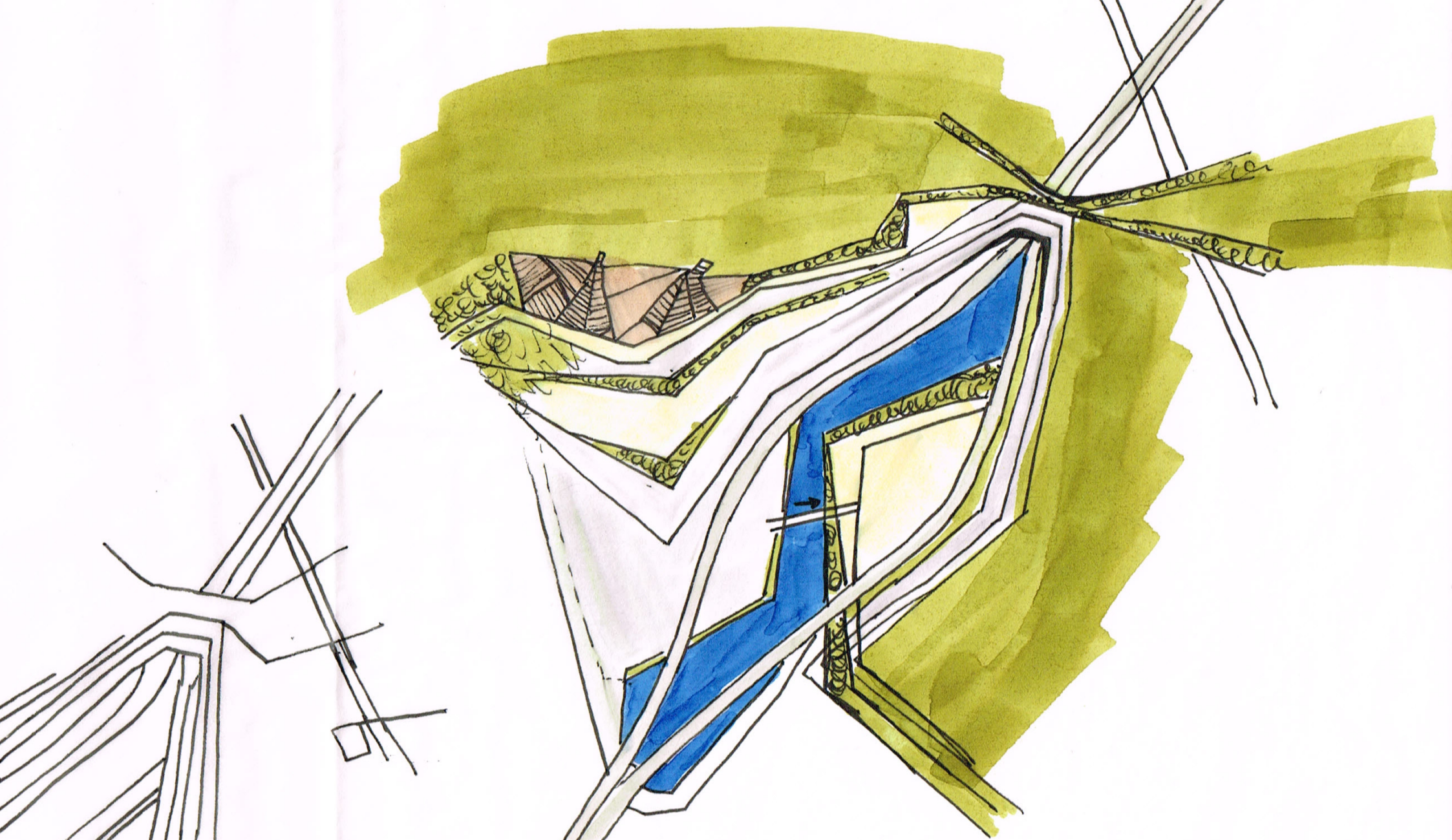
Schetsen

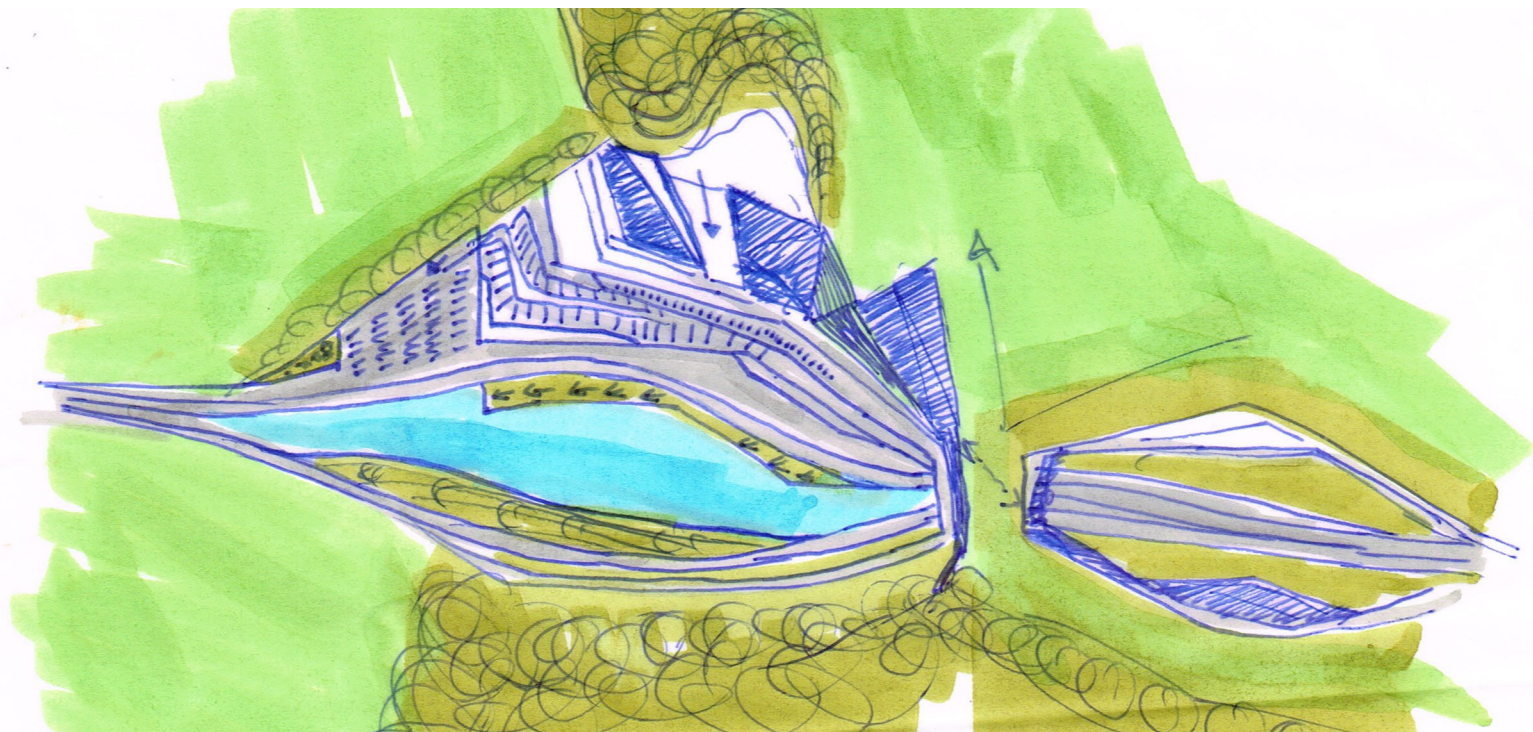

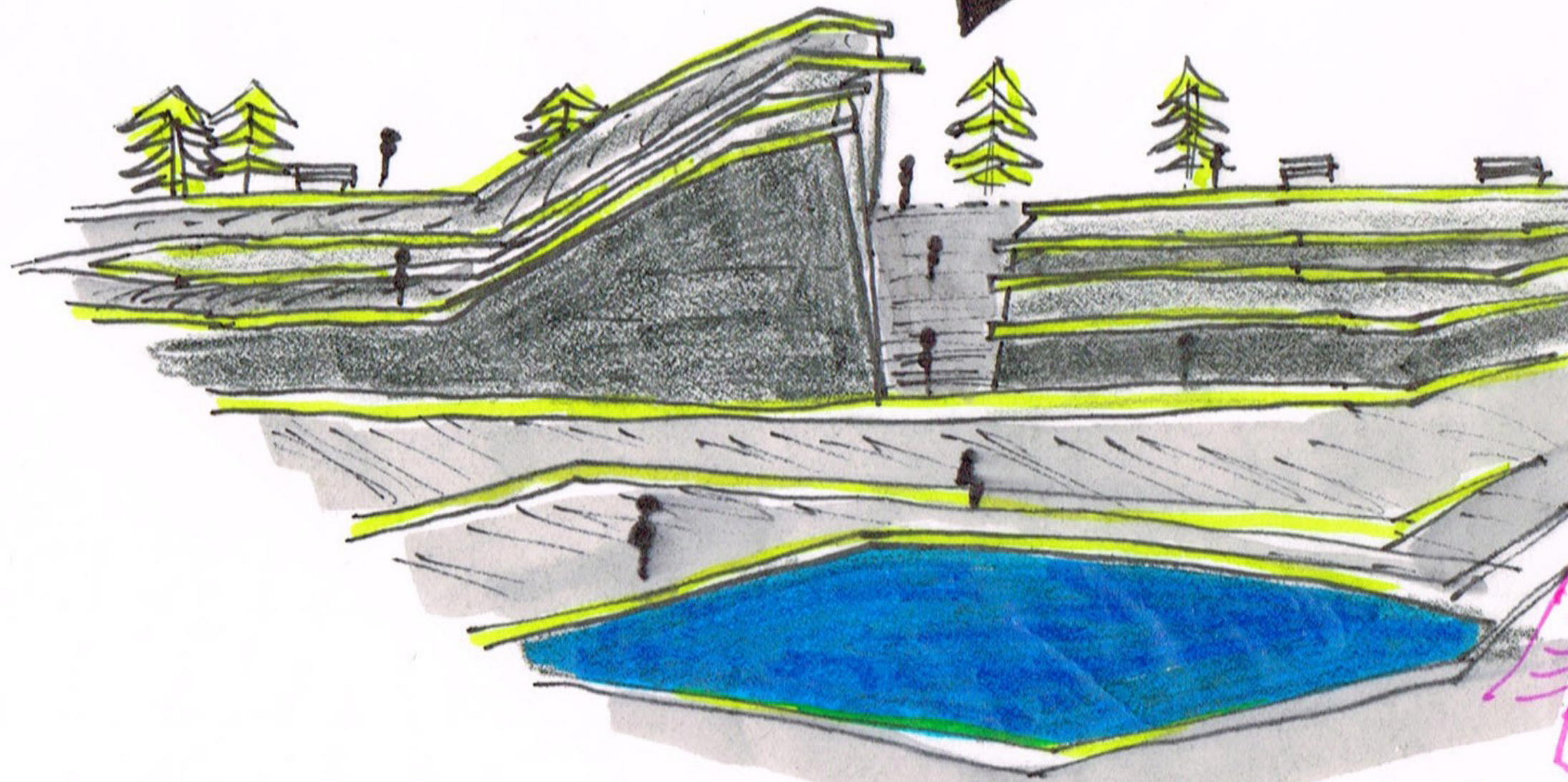

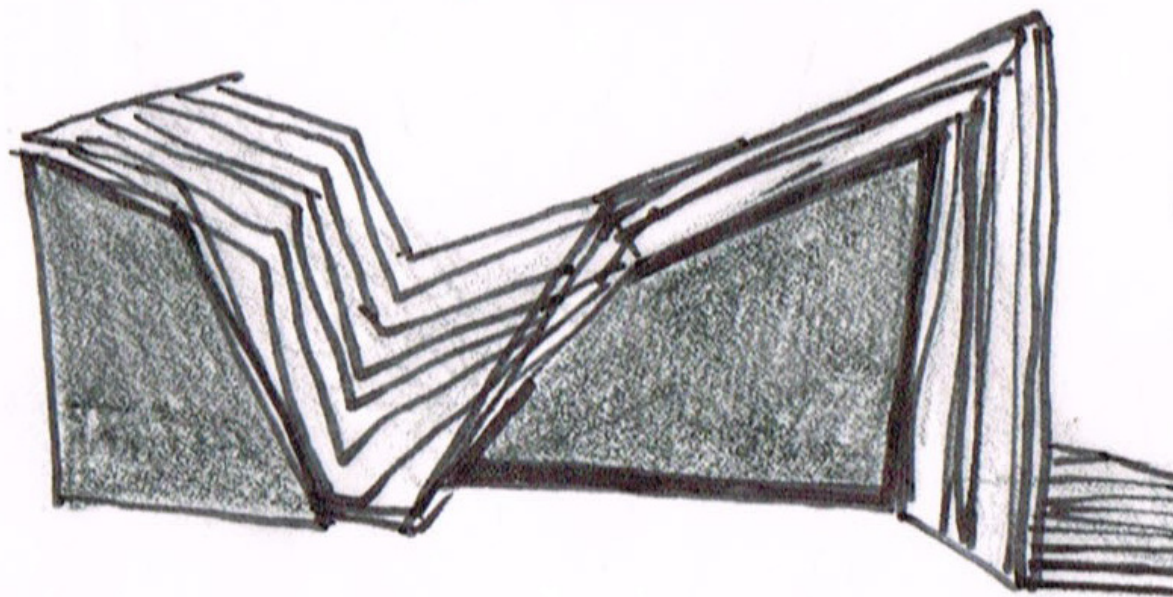

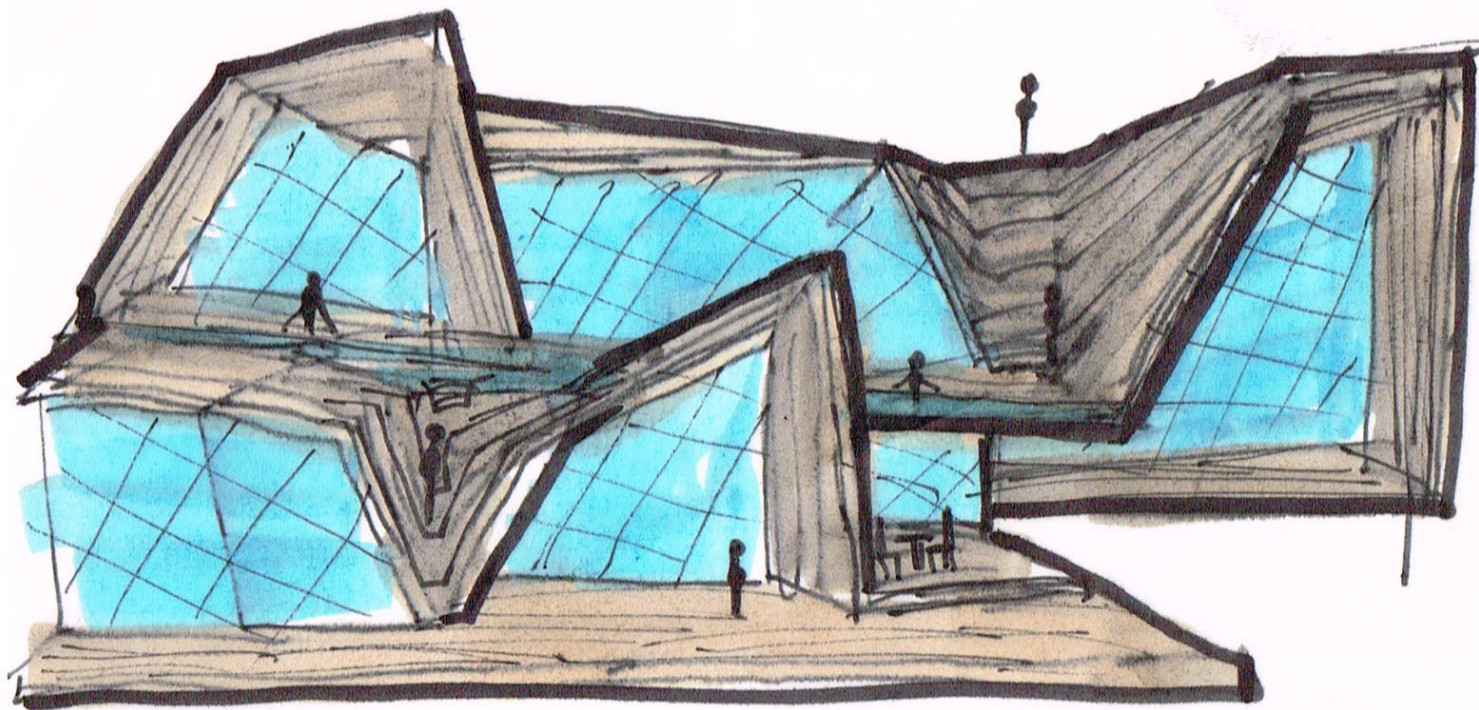

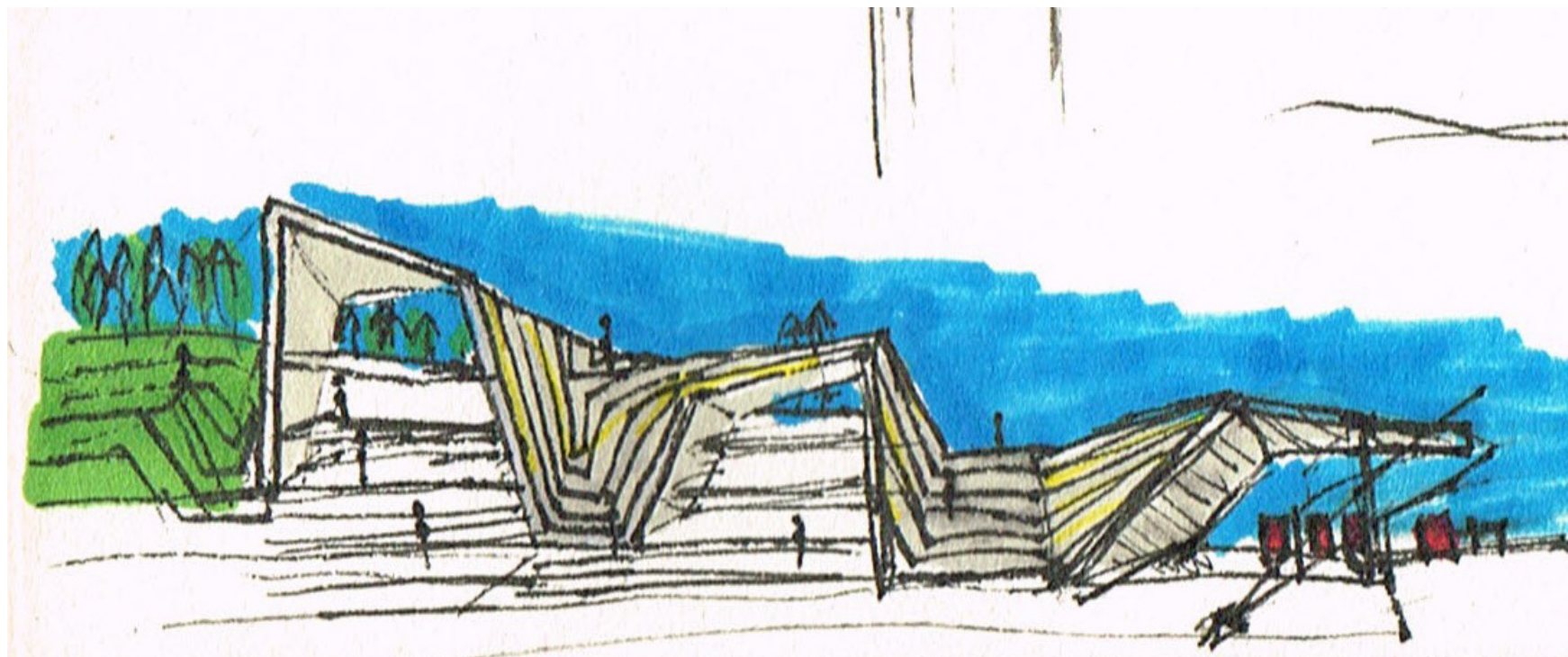

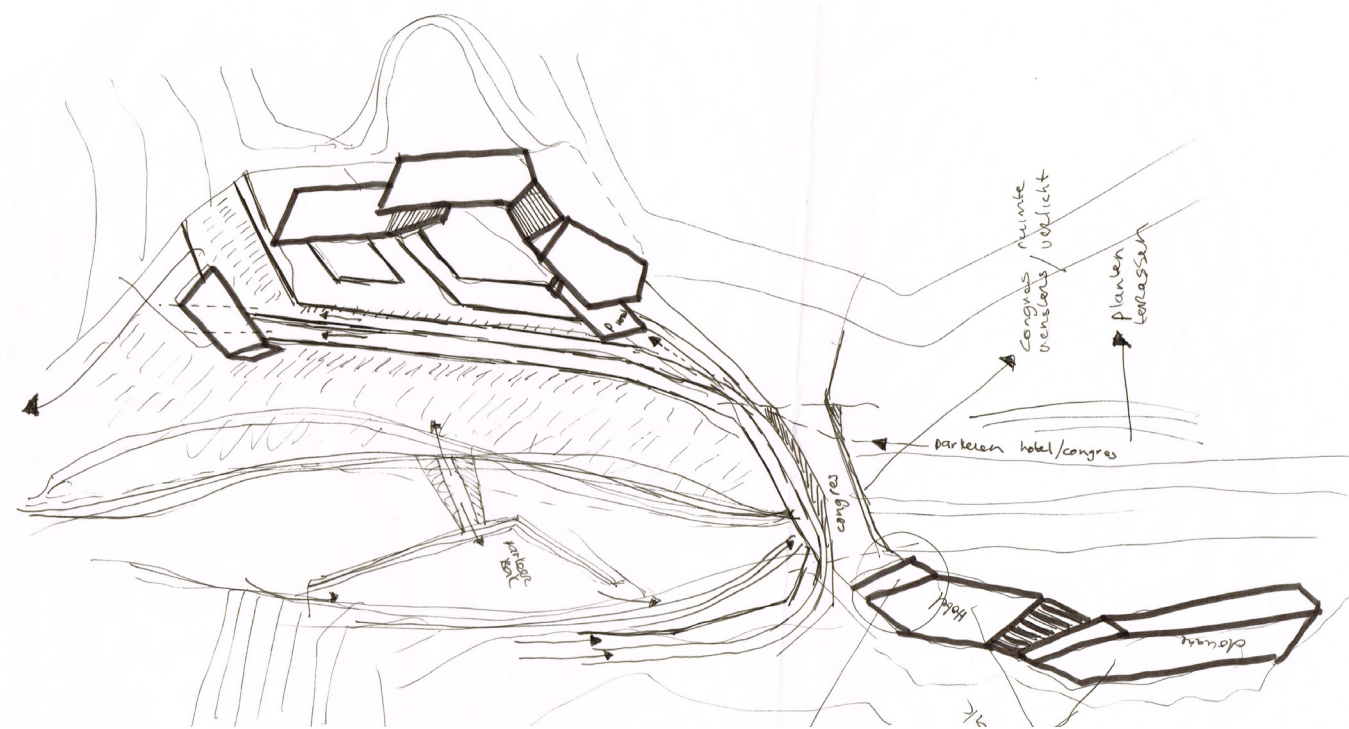
door kijke

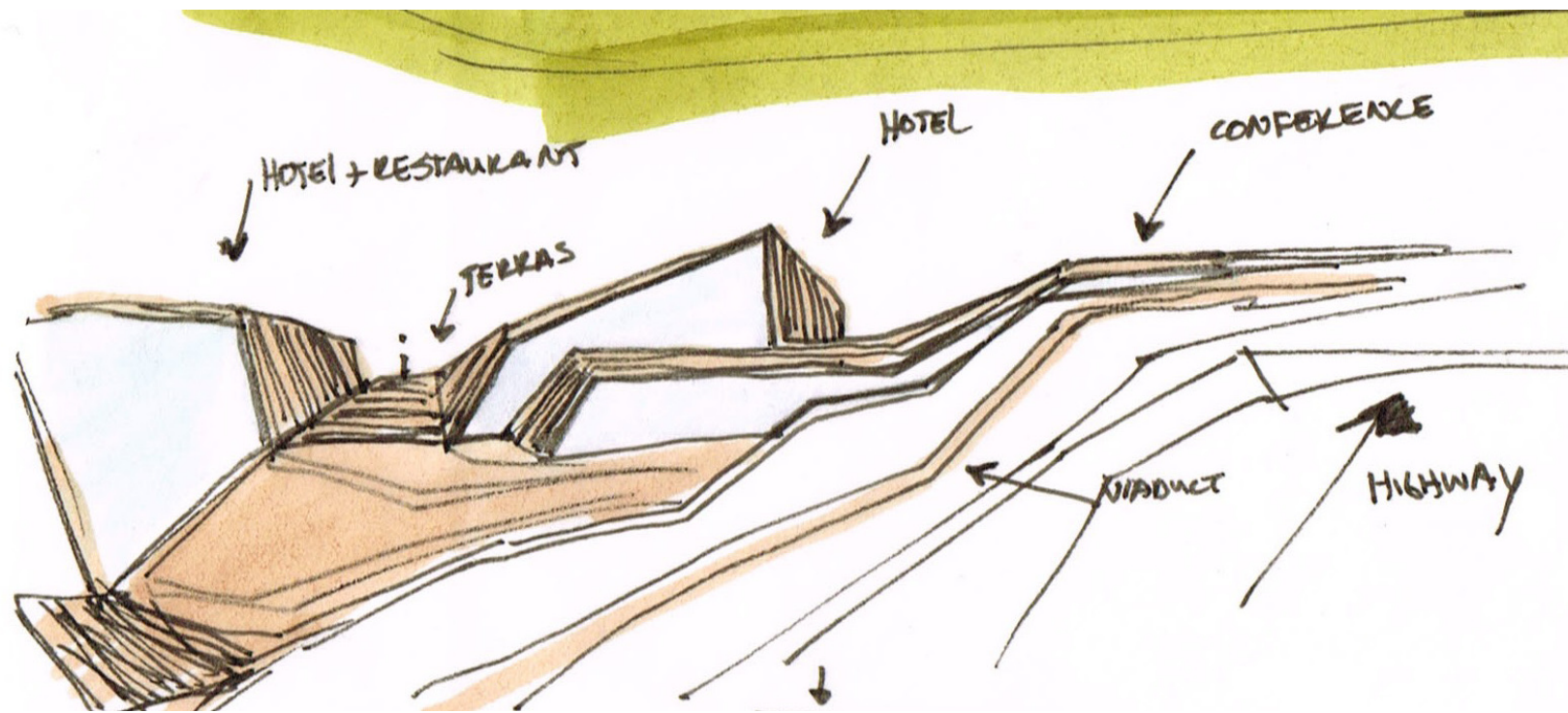

HOTEL + RESTAURANT

TERRAS

HOTEL

CONFERENCE

VIADUCT

HIGHWAY

8

Ontwerp

landschap | infrastructuur | architectuur

